

ДИРЕКТИВИ

ДИРЕКТИВА 2013/32/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 26 юни 2013 година

относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила (преработен текст)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 78, параграф 2, буква г) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

след консултация с Комитета на регионите,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

(1) Директива 2005/85/ЕО на Съвета от 1 декември 2005 г. относно минимални норми относно процедурата за предоставяне или отнемане на статут на бежанец трябва да бъде предмет на няколко съществени изменения ⁽³⁾. С оглед постигане на яснота посочената директива следва да бъде преработена.

(2) Общата политика в областта на убежището, включително Общата европейска система за убежище, е част от целта на Европейския съюз за постепенно създаване на зона на свобода, сигурност и правосъдие, която е отворена за тези, които, принудени от обстоятелствата, търсят по законен път закрила в Съюза. Тази политика следва да бъде уредена от принципа на солидарност и справедливо поделение на отговорностите между държавите-членки, включително когато става въпрос за финансовите последици на тази политика.

(3) Европейският съвет по време на специалното си заседание в Тампере на 15 и 16 октомври 1999 г. се договори да работи за установяването на Обща европейска система за убежище, която се основава на пълното и цялостно прилагане на Женевската конвенция за статута на бежанците от 28 юли 1951 г., изменена с Нюйоркския протокол от 31 януари 1967 г. („Женевската конвенция“), като по този начин се утвърждава принципът на забрана за връщане, както и че никой няма да бъде върнат обратно, където има опасност от преследване.

(4) Заключенията от Тампере уточняват, че една такава система следва да включва, в краткосрочна перспектива, общи норми за справедливи и обективни процедури за убежище в държавите-членки и в по-дългосрочна перспектива — норми на Съюза по отношение на обща процедура за убежище в Съюза.

(5) Първият етап от създаването на Обща европейска система за убежище беше изпълнен посредством приемането на необходимите правни инструменти, предвидени в Договорите, включително Директива 2005/85/ЕО, която представляваше първа мярка в областта на процедурите за убежище.

(6) На своето заседание от 4 ноември 2004 г. Европейският съвет прие Програмата от Хага, която определи целите, които следва да бъдат изпълнени в областта на свободата, сигурността и правосъдието за периода 2005—2010 г. В този смисъл Програмата от Хага прикани Европейската комисия да завърши оценката на правните инструменти от първия етап и да представи на Европейския парламент и на Съвета инструментите и мерките от втория етап. В съответствие с Програмата от Хага, целта, която се преследва със създаването на Общата европейска система за убежище, е установяването на обща процедура за убежище и единен статут, който е валиден в целия Съюз.

(7) В Европейския пакт за имиграция и убежище, приет на 16 октомври 2008 г., Европейският съвет отбеляза, че все още съществуват съществени различия между държавите-членки относно предоставянето на закрила и призова за нови инициативи, включително предложение за установяване на единна процедура за убежище, обхващаща общи гаранции, с които да се завърши създаването на Общата европейска система за убежище, предвидена в Програмата от Хага.

⁽¹⁾ ОВ С 24, 28.1.2012 г., стр. 79.

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 6 април 2011 г. (ОВ С 296Е, 2.10.2012 г., стр. 184) и позиция на Съвета на първо четене от 6 юни 2013 г. (все още непубликувана в Официален вестник). Позиция на Европейския парламент от 10 юни 2013 г. (все още непубликувана в Официален вестник).

⁽³⁾ ОВ L 326, 13.12.2005 г., стр. 13.

- (8) На заседанието си на 10—11 декември 2009 г. Европейският съвет прие Стокхолмската програма, в която беше потвърден ангажиментът за създаването до 2012 г. на общо пространство на закрила и солидарност, основаващо се на обща процедура за убежище и единен статут за лицата, на които се предоставя международна закрила, въз основа на високи стандарти за закрила и справедливи и ефективни процедури. В Стокхолмската програма беше посочено, че на лицата, нуждаещи се от международна закрила, трябва да се осигури достъп до сигурни и ефективни от правна гледна точка процедури за убежище. Съгласно Стокхолмската програма лицата следва да бъдат третираны по един и същ начин във връзка с процедурните договорености и определянето на статута, независимо от държавата-членка, в която са подали молбата. Целта е подобните случаи да се третират по сходен начин, а крайният резултат да бъде еднакъв.
- (9) Следва да се мобилизират средствата на Европейския фонд за бежанците и Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (ЕСПОУ), за да се предостави подходяща подкрепа на усилията на държавите-членки, свързани с прилагането на нормите, установени през втората фаза на Общата европейска система за убежище, особено по отношение на онези държави-членки, които са изправени пред особен и непропорционален натиск върху своята система за убежище, по-конкретно поради своето географско или демографско положение.
- (10) При изпълнението на настоящата директива държавите членки следва да вземат под внимание съответните насоки, разработени от ЕСПОУ.
- (11) За да се гарантира цялостна и ефикасна оценка на нуждите на кандидатите за международна закрила по смисъла на Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила ⁽¹⁾, рамката на Съюза относно процедурите за предоставяне на международна закрила следва да се основава на идеята за единна процедура за убежище.
- (12) Основната цел на настоящата директива е по-нататъшното разработване на нормите за процедурите за предоставяне и отнемане на международна закрила в държавите-членки с оглед на създаването на обща процедура за убежище в Съюза.
- (13) Сближаването на нормите за процедурата за предоставяне и отнемане на международна закрила би следвало да допринесе за ограничаването на вторичното движение на кандидатите за международна закрила между държавите-членки в случаите, когато такова движение се дължи на различията в правната рамка при отделните държави-членки, и да създаде равностойни условия за прилагането на Директива 2011/95/ЕС в държавите-членки.
- (14) Държавите-членки следва да имат правомощието да въвеждат или запазят по-благоприятни разпоредби за лицата от трети страни или лицата без гражданство, които търсят международна закрила, основана на факта, че съответното лице се нуждае от международна закрила по смисъла на Директива 2011/95/ЕС.
- (15) Относно отношението към лицата, които попадат в приложното поле на настоящата директива, държавите-членки имат задълженията, които произтичат от актовете на международното право, по които те са страни.
- (16) Важно е по отношение на молбите за международна закрила решенията да се вземат на основа на факти, на първа инстанция, от органи, чийто персонал притежава необходимите познания или е преминал необходимото обучение по въпросите, свързани с правото на убежище и международната закрила.
- (17) С цел да се гарантира обективно и безпристрастно разглеждане на молбите за международна закрила и вземане на решения, е необходимо специалистите в тази област, действащи в рамките на процедурите, предвидени в настоящата директива, да извършват дейността си, като надлежно спазват приложимите деонтологични принципи.
- (18) В интерес едновременно и на държавите-членки, и на търсещите международна закрила е по молбите за международна закрила да бъде вземано решение възможно най-бързо, без това да засяга точността и пълнотата на тяхното разглеждане.
- (19) С цел да се съкрати цялостното времетраене на процедурата в определени случаи, държавите-членки следва да разполагат с гъвкавост, в съответствие с националните си нужди, да дават приоритет на дадена молба, като я разглеждат преди други, подадени преди това молби, без да се отклоняват от обичайно приложимите процедурни срокове, принципи и гаранции.
- (20) При точно определени обстоятелства, когато съществува вероятност дадена молба да е неоснователна или когато са налице сериозни опасения за националната сигурност или общественения ред, държавите-членки следва да са в състояние да ускорят процедурата по разглеждане, поспециално чрез въвеждане на по-кратки, но разумни срокове за определени процедурни стъпки, без да се засягат точността и пълнотата на разглеждането, както и ефективният достъп на кандидата до основни принципи и гаранции, предвидени в настоящата директива.

⁽¹⁾ ОВ L 337, 20.12.2011 г., стр. 9.

- (21) При условие че даден кандидат може да представи основателна причина, липсата на документи при влизане или използването на подправени документи не следва само по себе си да води до автоматично прибягване до процедури на границата или ускорени процедури.
- (22) В интерес едновременно и на държавите-членки, и на кандидатите е на първо място да се отчита по правилен начин нуждата от международна закрила. За тази цел на кандидатите следва да се предостави на първо място безплатна правна и процедурна информация, при която да бъдат взети предвид конкретните обстоятелства, в които те се намират. Предоставянето на такава информация следва *inter alia* да даде възможност на кандидатите да разберат по-добре процедурата, което ще им помогне да изпълнят съответните си задължения. Би било непропорционално да се иска от държавите-членки да предоставят такава информация единствено посредством услугите на квалифицирани адвокати. Държавите-членки следва да разполагат с възможността да използват най-подходящи средства за предоставянето на тази информация, например посредством неправителствени организации, специалисти от правителствени органи или специализирани държавни служби.
- (23) В процедурите по обжалване и при определени условия на кандидатите следва да бъде осигурена безплатна правна помощ и представителство от лица, които имат право да ги предоставят съгласно националното законодателство. Освен това, на всички етапи от процедурата кандидатите следва да имат правото да се консултират на собствени разходи с правни съветници или консултанти, допуснати или които имат необходимото разрешение да извършват такава дейност съгласно националното законодателство.
- (24) Понятието обществен ред може *inter alia* да покрива осъждане за извършване на тежко престъпление.
- (25) В интерес на правилното определяне на лицата, които се нуждаят от закрила като бежанци по смисъла на член 1 от Женевската конвенция или като лица, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, всеки кандидат следва да има ефективен достъп до процедурите, възможност да сътрудничи и да влиза във връзка по подходящия начин с компетентните органи, за да представи съответните факти по своя случай, както и да разполага с достатъчни процедурни гаранции за разглеждане на молбата му на всички етапи на процедурата. Междувременно процедурата по разглеждане на молбата му за международна закрила следва да осигури по принцип на кандидата поне правото да остане, докато случаят е висящ пред решаващия орган, да има достъп до преводачески услуги, за да изложи аргументите си, ако бъде разпитан от органите, да може да влезе във връзка с представител на Върховния комисар за бежанците на Организацията на обединените нации (ВКБООН) и с организации, които предоставят съвети или консултации на кандидати за международна закрила, да има право на точно съобщаване за решението и фактическите и правните мотиви на решението, да има право на правен или друг съветник, както и право да бъде информиран за правното си положение в решителните етапи на процедурата на език, който той разбира или за който има разумни основания да се счита, че той разбира, както и, в случай на неблагоприятно решение, да има право на ефективна защита пред съд.
- (26) С цел осигуряване на ефективен достъп до процедурата за разглеждане служителите, които първи влизат в контакт с лица, търсещи международна закрила, и в частност служителите, които осъществяват наблюдение на сухопътните или морските граници или извършват гранични проверки, следва да получат съответната информация и необходимото обучение за разпознаване и обработка на молбите за международна закрила, като *inter alia* се вземат надлежно под внимание съответните насоки, разработени от ЕСПОУ. Те следва да бъдат в състояние да предоставят необходимата информация относно това къде и как може да се подаде молба за международна закрила на гражданите на трета страна или лица без гражданство, които се намират на територията, включително на границата, в териториалните води или в транзитните зони на държавите-членки, и които искат международна закрила. Когато тези лица се намират в териториалните води на държава-членка, те следва да бъдат свалени на сушата, а техните молби — разгледани в съответствие с настоящата директива.
- (27) При условие че гражданите на трета държава или лица без гражданство, които са изразили желанието си да кандидатстват за международна закрила, са кандидати за международна закрила, те следва да изпълняват задълженията и да се ползват от правата по настоящата директива и по Директива 2013/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила⁽¹⁾. С тази цел държавите-членки следва възможно най-скоро да регистрират тези лица като кандидати за международна закрила.
- (28) За да се улесни достъпът до процедурата по разглеждане на молбите на граничните контролно-пропускателни пунктове и в местата за задържане, следва да се предостави информация относно възможността да се кандидатства за международна закрила. Посредством услугите на преводач следва да се гарантира осъществяването на основна комуникация, чрез която компетентните органи да разберат дали лицата обявяват желанието си да кандидатстват за международна закрила.
- (29) Някои кандидати, които може да се нуждаят от специални процедурни гаранции въз основа на *inter alia* тяхната възраст, пол, сексуална ориентация, полова идентичност, увреждане, тежко заболяване, психична

⁽¹⁾ Вж. страница 96 от настоящия брой на Официален вестник.

- болест или последици от мъчения, изнасилване или други тежки форми на психическо, физическо или сексуално насилие. Държавите членки следва да се стремят да разпознават кандидатите, които се нуждаят от специални процедурни гаранции преди да бъде взето решение на първа инстанция. На тези кандидати следва да бъде предоставена подходяща подкрепа, в т.ч. достатъчно време, с цел създаване на условията, необходими за техния ефективен достъп до процедурите и за представяне на елементите, необходими за обосноваване на молбата им за международна закрила.
- (30) Когато не може да се предостави подходяща подкрепа на кандидат, който се нуждае от специални процедурни гаранции, в рамките на ускорените процедура или процедурите на границата, този кандидат следва да бъде освободен от тези процедури. Нуждата от специални процедурни гаранции от естество, което би могло да възпрепятства прилагането на ускорената процедура или процедурата на границата, следва също да означава, че на кандидата са предоставени допълнителни гаранции в случаите, когато неговата жалба няма автоматичен суспензивен ефект, с оглед да се осигури ефективна защита в конкретните обстоятелства.
- (31) Националните мерки във връзка с откриването и документирането на симптоми и следи от мъчение или друго тежко физическо или психическо насилие, включително и сексуално насилие, в рамките на процедурите, обхванати от настоящата директива, може да се основават *inter alia* на Наръчника за ефективно разследване и документиране на мъчение и други форми на жестоко, нечовешко или унизително третиране или наказание (Истанбулски протокол).
- (32) С цел осигуряване на реална равнопоставеност на кандидатите от мъжки и женски пол процедурите за разглеждане следва да отчитат въпросите, свързани с пола. По-конкретно личните интервюта следва да бъдат организирани по начин, който предоставя възможност както на кандидатите от женски пол, така и на кандидатите от мъжки пол да говорят за своя опит от миналото в случаи, свързани с преследване, основано на пола. Сложността на твърденията, свързани с пола, следва да бъде отчетена в рамките на процедурите въз основа на понятията за сигурна трета страна, сигурна страна на произход или последващи молби.
- (33) Висшите интереси на детето следва да имат първостепенно значение за държавите-членки при прилагането на настоящата директива, в съответствие с Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“) и Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на детето от 1989 г. При оценка на най-висшия интерес на детето държавите-членки следва по-специално да вземат надлежно под внимание благополучието и социалното развитие на непълнолетното лице, в т.ч. неговия произход.
- (34) Процедурите за разглеждане на нуждата от международна закрила следва да бъдат организирани по начин, който дава възможност на компетентните органи за щателно разглеждане на молбите за международна закрила.
- (35) Когато в рамките на обработването на молбата кандидатът се претърсва, това претърсване следва да се извършва от лице от същия пол. Това следва да не засяга претърсването, извършвано по съображения за сигурност въз основа на националното право.
- (36) Когато един кандидат подаде последваща молба, без да представи нови доказателства или нови основания, би било ненужно да се задължават държавите-членки да стартират нова процедура по пълно разглеждане на молбата. В такива случаи би следвало държавите-членки да бъдат в състояние да отхвърлят молбата като недопустима в съответствие с принципа за пресъдено нещо.
- (37) Във връзка с участието на служители на друг орган, различен от решаващия орган, при провеждане на навременни интервюта по същността на молбата понятието „навременен“ следва да се преценява спрямо сроковете, предвидени в член 31.
- (38) Голям брой молби за международна закрила се подават на границата или в транзитни зони на държавата-членка, преди да е взето решение за влизането на кандидата. Държавите-членки следва да могат да предвидят процедури за допустимост и/или процедури за разглеждане по същество, които дават възможност за вземане на решение на място по тези молби, при ясно определени обстоятелства.
- (39) При определяне дали дадена несигурна ситуация преобладава в страната на произход на кандидата държавите-членки следва да направят необходимо, за да получат точна и актуална информация от подходящи източници като ЕСПОУ, ВКБООН, Съвета на Европа и други съответни международни организации. Държавите-членки следва да гарантират, че това отлагане на приключването на процедурата е в пълно съответствие със задълженията им съгласно Директива 2011/95/ЕС и член 41 от Хартата, без да се засягат ефикасността и справедливостта на процедурите в настоящата директива.
- (40) Основно съображение при преценката на основателността на молба за международна закрила е сигурността на кандидата в страната му на произход. Когато една трета страна може да бъде счетена за сигурна страна на произход, то държавите-членки следва да могат да я определят като такава и да предположат, че съответният кандидат е на сигурно място там, освен ако последният представи доказателства в полза на противното.

- (41) Предвид достигнатата степен на хармонизация по отношение на условията, на които трябва да отговарят гражданите на трета страна и лицата без гражданство, за да се ползват от международна закрила, следва да се установят общи критерии за определяне на трети страни като сигурни страни на произход.
- (42) Фактът, че определена трета страна е посочена като сигурна страна на произход за целите на настоящата директива, не би следвало да представлява абсолютна гаранция за сигурността на гражданите на тази страна. По своето естество оценката по въпроса за това определение може да отчита само общата ситуация в страната в граждански, правен и политически аспект, както и въпроса за наличието на информация за това дали лицата, които извършват преследване или мъчение или проявяват нехуманно или унизително отношение и причиняващи такива страдания, действително биват санкционирани, когато бъдат посочени за отговорни за тези си действия в тази държава. За тази цел е важно, когато един кандидат изтъкне основателни мотиви, които убеждават, че съответната страна не е сигурна в частност, определението на тази страна като сигурна страна да не се счита повече като решаващо по отношение на него.
- (43) Държавите-членки разглеждат всички молби по същество, т.е. извършват преценка дали съответният кандидат отговаря на условията за международна закрила в съответствие с Директива 2011/95/ЕС, освен ако настоящата директива разпорежда противното, а именно в случаите, когато може с основание да се предположи основателно, че другата страна ще пристъпи към разглеждането или ще даде достатъчна закрила. По-конкретно, държавите-членки не са длъжни да разглеждат по същество молба за международна закрила в случаите, когато първата държава на убежище е предоставила на кандидата статут на бежанец и кандидатът е повторно приет в тази държава.
- (44) Държавите-членки следва да нямат задължение да разглеждат по същество молба за международна закрила, когато с основание могат да очакват кандидатът, поради достатъчна връзка с трета страна, според определението на националното право, да иска да получи закрила в тази трета страна и съществуват основания да се очаква, че кандидатът ще бъде приет или повторно приет в тази страна. Държавите-членки следва да процедурат по този начин единствено в случаите, когато този кандидат би бил на сигурно място в съответната трета страна. С цел да се избегнат вторично движения на кандидата за убежище, следва да се установят общи принципи за приемането и определянето от страна на държавите-членки на трети държави като сигурни.
- (45) Междувременно, по отношение на някои европейски трети страни, които спазват изключително високи норми по отношение на правата на човека и закрилата на бежанците, държавите-членки имат правото да не разглеждат или да не извършват пълно разглеждане на молбите за международна закрила, подадени от кандидати с произход от тези трети европейски страни, при влизането им на тяхна територия.
- (46) Когато държавите-членки прилагат понятията за сигурна страна за всеки отделен случай или определят страните като сигурни чрез приемане на списъци с тази цел, те следва да вземат под внимание, *inter alia*, насоките и оперативните наръчници, и информацията относно страната на произход и дейностите, посочени в Регламент (ЕС) № 439/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. за създаване на Европейска служба за подкрепа в областта на убежището ⁽¹⁾, включително методиката, определена в доклада на ЕСПОУ във връзка с информацията относно страната на произход, както и съответните насоки на ВКБООН.
- (47) За да се улесни редовният обмен на информация за използването на национално равнище на понятията за сигурна страна на произход, сигурна трета страна и европейска сигурна трета страна, както и редовният преглед на Комисията по отношение на използването на тези понятия от държавите-членки и да се подготви евентуално допълнително хармонизиране в бъдеще, държавите-членки следва да уведомяват или периодично да съобщават на Комисията за третите държави, по отношение на които се използват тези понятия. Комисията следва редовно да информира Европейския парламент относно резултатите от тези прегледи.
- (48) С цел да се осигури правилното прилагане на понятията за сигурна страна въз основа на актуализирана информация, държавите-членки следва да провеждат редовни прегледи на ситуацията в тези страни въз основа на редица източници на информация, в т.ч. по-специално от други държави-членки, ЕСПОУ, ВКБООН, Съвета на Европа и други съответни международни организации. Когато държавите членки установят значителна промяна в състоянието на правата на човека в страна, определена от тях като сигурна, те следва възможно най-скоро да направят възможното за провеждането на преглед и, ако е необходимо, да преразглеждат определянето на тази страна за сигурна.
- (49) По отношение на отнемането на статута на бежанец или на лице под субсидиарна закрила държавите-членки следва да се убедят, че лицата, които се ползват от международна закрила, са надлежно уведомени за евентуалното преразглеждане на техния статут и имат възможност да изложат своя възглед, преди органите да вземат обосновано решение за отнемането на статута, който им е предоставен.
- (50) Съгласно един от основните принципи на правото на Съюза, решенията по молба за международна закрила, решенията за отказ от повторно откриване на процедурата по разглеждане на молбата, след като това разглеждане е било прекратено, и решенията за отнемане на статут на бежанец или на лице под субсидиарна закрила следва да могат ефективно да бъдат обжалвани пред съответния съд.

⁽¹⁾ ОВ L 132, 29.5.2010 г., стр. 11.

- (51) В съответствие с член 72 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) настоящата директива не засяга упражняването на отговорностите на държавите-членки относно поддържането на обществения ред и опазването на вътрешната сигурност.
- (52) Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни ⁽¹⁾ урежда обработването на лични данни, извършвано в държавите членки съгласно настоящата директива.
- (53) Настоящата директива не се прилага относно процедурите между държавите-членки, които са уредени с Регламент (ЕС) № 604/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за установяване на критерии и механизми за определяне на държава-членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите-членки от гражданин на трета страна или лице без гражданство ⁽²⁾.
- (54) Настоящата директива следва да се прилага за кандидати, за които се прилага Регламент (ЕС) № 604/2013, в допълнение към и без да се засягат разпоредбите на посочения регламент.
- (55) Прилагането на настоящата директива следва да се оценява.
- (56) Тъй като целта на настоящата директива, а именно да се определят общи процедури за предоставяне или отнемане на международна закрила, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите-членки и следователно, поради мащаба или последствията от настоящата директива, може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да предприеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). Съгласно принципа за пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимостта за постигане на тази цел.
- (57) В съответствие със Съвместната политическа декларация на държавите-членки и на Комисията относно обяснителните документи от 28 септември 2011 г. ⁽³⁾ държавите-членки са поели ангажимент в обосновани случаи да прилагат към съобщението за своите мерки за транспониране един или повече документи, обясняващи връзката между компонентите на дадена директива и съответстващите им части от националните инструменти за транспониране. По отношение на настоящата директива законодателят смята, че представянето на тези документи е обосновано.
- (58) В съответствие с членове 1 и 2 и член 4а, параграф 1 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към ДЕС и ДФЕС, и без да се засяга член 4 от посочения протокол, Обединеното кралство и Ирландия не участват в приемането на настоящата директива и не са обвързани от нея, нито от нейното прилагане.
- (59) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към ДЕС и ДФЕС, Дания не участва в приемането на настоящата директива и не е обвързана от нея, нито от нейното прилагане.
- (60) Настоящата директива спазва основните права и принципите, признати в Хартата. По-специално, целта на настоящата директива е да се осигури пълното зачитане на човешкото достойнство и да се насърчи прилагането на членове 1, 4, 18, 19, 21, 23, 24 и 47 от Хартата и тя трябва да бъде приложена по съответния начин.
- (61) Задължението за транспониране на настоящата директива в националното право следва да бъде ограничено до разпоредбите, които представляват изменение по същество в сравнение с Директива 2005/85/ЕО. Задължението за транспониране на разпоредбите, които не са изменени, произтича от посочената директива.
- (62) Настоящата директива следва да не засяга задълженията на държавите-членки по отношение на срока за транспониране в националното право на Директива 2005/85/ЕО, посочен в приложение II, част Б,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Цел

Целта на настоящата директива е да се определят общи процедури за предоставяне или отнемане на международна закрила съгласно Директива 2011/95/ЕС.

Член 2

Определения

За целите на настоящата директива:

- а) „Женевска конвенция“ означава Конвенцията за статута на бежанците от 28 юли 1951 г., изменена с Нюйоркския протокол от 31 януари 1967 г.;

⁽¹⁾ ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31.

⁽²⁾ Вж. страница 31 от настоящия брой на Официален вестник.

⁽³⁾ ОВ С 369, 17.12.2011 г., стр. 14.

- б) „молба за международна закрила“ или „молба“ означава искане за закрила от държава-членка, подадено от гражданин на трета страна или лице без гражданство, за който/което може да се счита, че търси статут на бежанец или субсидиарна закрила и не иска изрично друг вид закрила извън обхвата на Директива 2011/95/ЕС, за която се кандидатства отделно;
- в) „кандидат“ означава гражданин на трета страна или лице без гражданство, който/което е подал/о молба за международна закрила, по отношение на която все още не е взето окончателно решение;
- г) „кандидат, който се нуждае от специални процедурни гаранции“ означава кандидат, който поради конкретни обстоятелства разполага с ограничена възможност да се ползва от правата и да изпълнява задълженията, предвидени в настоящата директива;
- д) „окончателно решение“ е всяко решение, с което се постановява, че гражданинът на трета страна или лицето без гражданство получава статут на бежанец или статут на лице под субсидиарна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС, и което не е последвано от обжалване в рамките на глава V от настоящата директива, независимо дали това обжалване има или няма като следствие разрешаването на кандидата да остане на територията на съответните държави-членки в очакване на решение;
- е) „решаващ орган“ означава всеки квазисъдебен или административен орган в държава-членка, който е компетентен за разглеждането на молбите за международна закрила и който е компетентен да вземе решение като първа инстанция по такива случаи;
- ж) „бежанец“ означава всеки гражданин на трета страна или лице без гражданство, който/което отговаря на изискванията на член 2, буква г) от Директива 2011/95/ЕС;
- з) „лице, което отговаря на условията за субсидиарна закрила“ означава всеки гражданин на трета страна или лице без гражданство, който/което отговаря на изискванията на член 2, буква е) от Директива 2011/95/ЕС;
- и) „международна закрила“ означава статут на бежанец и статут на лице под субсидиарна закрила по смисъла на букви й) и к);
- й) „статут на бежанец“ означава признаването от държава-членка на гражданин на трета страна или лице без гражданство за бежанец;
- к) „статут на лице под субсидиарна закрила“ означава признаването от държава-членка на гражданин на трета страна или лице без гражданство за лице, което отговаря на условията за субсидиарна закрила;
- л) „непълнолетен“ означава гражданин на трета страна или лице без гражданство под осемнадесетгодишна възраст;
- м) „непридружен непълнолетен“ означава непридружен непълнолетен по смисъла на член 2, параграф 1 от Директива 2011/95/ЕС;
- н) „представител“ означава лице или организация, посочени от компетентните органи, за да помагат на непридружаван непълнолетен и да го представляват по време на процедурите, предвидени в настоящата директива, с цел гарантиране на висшите интереси на детето и при необходимост, упражняване на правата на непълнолетния в негов интерес. Когато като представител е посочена организация, тя определя лице, отговорно за изпълнението на задълженията на представител по отношение на непридруженото непълнолетно лице в съответствие с настоящата директива;
- о) „отнемане на международна закрила“ означава решението, с което компетентният орган отнема, прекратява или отказва да поднови статут на бежанец или статут на лице под субсидиарна закрила на дадено лице в съответствие с Директива 2011/95/ЕС;
- п) „оставане в държава-членка“ означава факта на оставане на територията, включително на границата или в транзитна зона на държавата-членка, в която е подадена или се разглежда молбата за международна закрила;
- р) „последваща молба“ означава молба за международна закрила, подадена след вземането на окончателно решение по предишна молба, като това включва и случаите, когато кандидатът изрично е оттеглил молбата си, и случаите, когато решаващият орган е отхвърлил молбата след нейното негласно оттегляне в съответствие с член 28, параграф 1.

Член 3

Приложно поле

1. Настоящата директива се прилага за всяка молба за международна закрила, която е подадена на територията на държава-членки, включително на граница, в териториални води или в транзитна зона, както и по отношение на отнемането на международна закрила.
2. Настоящата директива не се прилага за молби за дипломатическо или териториално убежище, които са подадени в представителства на държавите-членки.
3. Държавите-членки могат да решат да прилагат настоящата директива при процедурите за разглеждане на всички видове закрила, които попадат извън обхвата на Директива 2011/95/ЕС.

Член 4

Компетентни органи

1. Държавите-членки определят по всички процедури решаващ орган, който да отговаря за извършването на съответното разглеждане на молбите, в съответствие с разпоредбите на настоящата директива. Държавите-членки следят за това този орган да разполага с подходящи средства, включително с достатъчно на брой компетентни служители, за изпълнението на своите задачи в съответствие с настоящата директива.

2. Държавите-членки могат да предвидят орган, различен от посочения в параграф 1, да бъде компетентен за:

- а) разглеждане на случаи съгласно Регламент (ЕС) № 604/2013; и
- б) предоставяне или отказ за разрешение за влизане в рамките на процедурата по член 43, при спазване на предвидените в него условия и въз основа на обоснованото становище на решаващия орган;

3. Държавите-членки следят за това служителите на решаващия орган, посочен в параграф 1 да са надлежно обучени. За тази цел държавите-членки осигуряват съответното обучение, което включва елементите, изброени в член 6, параграф 4, букви а)—д) от Регламент (ЕС) № 439/2010. Също така държавите-членки вземат под внимание съответното обучение, което е разработила и въвела Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (ЕСПОУ). Лицата, които провеждат интервютата съгласно настоящата директива, са придобили също така общи познания за проблемите, които биха могли да повлияят неблагоприятно на способността на кандидатите да бъдат интервюирани, например признаци, че молителят може да е бил подложен в миналото на мъчения.

4. Когато е определен орган в съответствие с параграф 2, държавите-членки гарантират, че служителите на този орган притежават съответните познания или са преминали необходимото обучение, което им позволява да изпълняват задълженията си по прилагане на настоящата директива.

5. Молбите за международна закрила, които са подадени в една държава-членка до органите на друга държава-членка, които извършват граничен или имиграционен контрол в първата държава-членка, се разглеждат от държавата-членка, на територията на която е подадена молбата.

Член 5

По-благоприятни разпоредби

Държавите-членки могат да въведат или да запазят по-благоприятни норми по отношение на процедурите за предоставяне и отнемане на международна закрила, стига тези норми да бъдат съвместими с настоящата директива.

ГЛАВА II

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ И ГАРАНЦИИ

Член 6

Достъп до процедурата

1. Когато дадено лице подава молба за международна закрила до орган, който съгласно националното право е компетентен да регистрира подобни молби, регистрацията се извършва не по-късно от 3 работни дни след подаването на молбата.

Ако молбата за международна закрила е подадена до други органи, които има вероятност да получат подобни молби, но не са компетентни да направят регистрацията съгласно националното право, държавите-членки се уверяват, че регистрацията се извършва не по-късно от 6 работни дни след подаването на молбата.

Държавите-членки се уверяват, че тези други органи, които има вероятност да получат молби за международна закрила, например полицията, граничните служители, имиграционните органи и служителите на местата за задържане, разполагат със съответната информация и че техните служители получават необходимото ниво на обучение, подходящо за техните задачи и отговорности, както и указания за информиране на кандидатите къде и как могат да подават молби за международна закрила.

2. Държавите-членки следят за това лице, което е подало молба за международна закрила, да разполага с действителна възможност да внесе своята молба възможно най-скоро. Когато кандидатът не подаде молба, държавите-членки могат съответно да приложат член 28 от настоящата директива.

3. Без да се засяга параграф 2, държавите-членки могат да поставят изискване молбите за международна закрила да бъдат подавани лично и/или на определено място.

4. Независимо от параграф 3 молбата за международна закрила се счита за подадена след като кандидатът подаде формуляр или когато това е предвидено в националното право, след като съответните компетентни органи на заинтересованата държава-членка получат официален доклад.

5. Когато едновременно подаване на молби за международна закрила от голям брой граждани на трета държава или от лица без гражданство на практика затруднява спазването на предвидения в параграф 1 срок, държавите-членки могат да предвидят този срок да бъде удължен на 10 работни дни.

Член 7

Молби, подадени от името на лица на издръжка или непълнолетни

1. Държавите-членки гарантират, че всяко пълнолетно правоспособно лице има право да подаде молба за международна закрила от свое име.

2. Държавите-членки могат да предвидят, че кандидатът може да подаде молба от името на лицата на негова издръжка. В този случай държавите-членки гарантират, че пълнолетните лица на издръжка на кандидата са дали съгласието си молбата да бъде подадена от тяхно име; при липса на такова съгласие тези лица имат възможност да подадат молба от свое име.

Съгласието се изисква в момента, в който се подава молбата, или най-късно в момента на личното интервю с пълнолетното лице, което е на издръжка. Преди да се поиска съгласието, всяко пълнолетно лице на издръжка сред тези лица се информира насаме за съответните процедурни последици от подаването на молбата и за неговото право да подаде отделна молба за международна закрила.

3. Държавите-членки гарантират, че непълнолетно лице има правото да подаде молба за международна закрила от свое име, ако е правоспособно да действа в процедури съгласно законодателството на съответната държава-членка, чрез родителите си или други пълнолетни членове на семейството, чрез пълнолетно лице, което отговаря за него по силата на закона или съобразно практиката на съответната държава-членка, или чрез представител.

4. Държавите-членки гарантират, че съответните органи, посочени в член 10 от Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите-членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни ⁽¹⁾, имат право да подадат молба за международна закрила от името на непридружаван непълнолетен, ако въз основа на самостоятелна преценка на личната му ситуация тези органи са на мнение, че непълнолетният може да се нуждае от закрила съгласно Директива 2011/95/ЕС.

5. Държавите-членки могат да определят в националното си законодателство:

- а) случаите, в които непълнолетен може да подаде молба от свое име;
- б) случаите, при които молбата на непридружаван непълнолетен трябва да бъде подадена от представител в съответствие с член 25, параграф 1, буква а);
- в) случаите, в които подаването на молбата за международна закрила се смята, че представлява също подаване на молба за международна закрила на неключили брак непълнолетни.

Член 8

Информация и съвети в местата за задържане и на граничните контролно-пропускателни пунктове

1. При наличие на признаци, че граждани на трети държави или лица без гражданство, задържани в места за задържане или намиращи се на гранични контролно-пропускателни пунктове, включително в транзитните зони на външните граници, могат да пожелаят да подадат молба за международна закрила, държавите-членки им предоставят информация относно възможността да направят това. В тези места за задържане и гранични зони държавите-членки предвиждат осигуряването на устен превод, доколкото това е необходимо за улесняване на достъпа до процедурата за убежище.

2. Държавите-членки гарантират, че организациите и лицата, които предоставят съвети и консултации на кандидати, имат ефективен достъп до кандидатите, които се намират на граничните контролно-пропускателни пунктове на външните граници, включително транзитните зони. Държавите-членки могат да предвидят правила, които уреждат присъствието на такива организации и лица в тези контролно-пропускателни пунктове и по-специално съгласно които достъпът се урежда от споразумение с компетентните органи на държавата-членка. Ограничения върху този достъп могат да бъдат налагани единствено когато по силата на националното право те са обективно необходими за сигурността, обществения ред или административното управление на съответните контролно-пропускателни пунктове, при условие че достъпът не е сериозно ограничен или невъзможен поради това.

Член 9

Право за оставане в държавата-членка до разглеждането на молбата

1. Кандидатите могат да останат в държавата-членка единствено за целите на процедурата, докато решаващият орган се произнесе, в съответствие с процедурите на първа инстанция, установени в глава III. Това право за оставане в държавата-членка не съставлява право на пребиваване.

2. Държавите-членки могат да предвидят изключение от това правило единствено ако лице подаде последваща молба, посочена в член 41, или ако те предадат или екстрадират дадено лице било към друга държава-членка поради задължения, произтичащи от европейска заповед за арест ⁽²⁾ или по други причини, било към трета страна, било към международни наказателни съдилища.

3. Държава-членка може да екстрадира кандидат към трета страна в съответствие с параграф 2 единствено ако компетентните органи са уверени, че решението за екстрадиране няма да доведе до пряко или непряко връщане в нарушение на международните задължения и задълженията спрямо Съюза на същата държава-членка.

⁽¹⁾ ОВ L 348, 24.12.2008 г., стр. 98.

⁽²⁾ Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 г. относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите-членки (ОВ L 190, 18.7.2002 г., стр. 1).

Член 10

Изисквания за разглеждане на молбите

1. Държавите-членки гарантират, че молбите за международна закрила не са отхвърлени или изключени от разглеждане по причина единствено, че молбата не е подадена в най-кратките възможни срокове.

2. При разглеждането на молбите за международна закрила решаващият орган определя първо дали кандидатите отговарят на условията за статут на бежанци и ако те не отговарят на тези условия, определя дали кандидатите отговарят на условията за субсидиарна закрила.

3. Държавите-членки гарантират, че решенията по молбите за международна закрила се вземат от решаващия орган след извършване на подходящо разглеждане. За тази цел те гарантират, че:

- a) молбите са разгледани и решенията са взети индивидуално, обективно и безпристрастно;
- б) е набавена точна и актуализирана информация от различни източници, като например ЕСПОУ и Върховния комисариат за бежанците на Организацията на обединените нации (ВКБООН), както и съответните международни организации за защита на правата на човека, по отношение на общата обстановка в страната на произход на кандидата, и при необходимост — в страните, през които кандидатът преминава транзитно, и че такава информация е предоставена на служителите, които разглеждат молбите и вземат решение по тях;
- в) служителите, които разглеждат молбите и вземат решение по тях, са запознати със съответните приложими норми в областта на правото за предоставяне на убежище и бежанското право;
- г) служителите, които разглеждат молбите и вземат решение по тях, имат възможност, когато това е необходимо, да потърсят съвет от експерти по определени въпроси, като въпроси, свързани с медицински, културни или религиозни аспекти, с децата или пола.

4. Органите по глава V получават достъп чрез решаващия орган, чрез кандидата или по-друг начин до общата информация по параграф 3, буква б), която е необходима за осъществяването на техните задачи.

5. Държавите-членки предвиждат правила относно превода на документите, които имат отношение към разглеждането на молбата.

Член 11

Изисквания към решенията на решаващия орган

1. Държавите-членки гарантират, че решенията по молбите за международна закрила се постановяват в писмена форма.

2. Държавите-членки гарантират при отхвърляне на молба по отношение на статут на бежанец и/или статут на лице под

субсидиарна закрила решението да е фактически и правно мотивирано и в писмена форма да е посочен начинът за обжалване на отрицателно решение. Не е нужно държавите-членки да съобщават писмено за възможностите за обжалване на отрицателно решение във връзка с решение, по което на кандидата предварително е предоставена информация за тези възможности в писмен вид или по електронен път, до който той има достъп.

3. За целите на член 7, параграф 2 и когато молбата се основава на същите основания, държавите-членки могат да приемат едно решение по отношение на всички лица на издръжка освен ако това би довело до разкриването на особени обстоятелства на кандидата, които могат да застрашат интересите му, особено в случаите на преследване, основано на пол, сексуална ориентация, полова идентичност и/или възраст. В такива случаи за съответното лице се издава отделно решение.

Член 12

Гаранции за кандидатите

1. По отношение на процедурите по глава III държавите-членки гарантират, че всички кандидати се ползват от следните гаранции:

a) преди разглеждането на тяхната молба за убежище те трябва да бъдат информирани относно процедурата, която се прилага, относно правата и задълженията им по време на процедурата, както и относно последствията, които могат да произтекат от неспазването на техните задължения или отказа да сътрудничат на органите, на език, който те разбират или за който има разумни основания да се счита, че те разбират. Те се информират за сроковете и за средствата, с които разполагат за изпълнението на своето задължение да представят документите, които са посочени в член 4 от Директива 2011/95/ЕС, както и за последиците от изрично или мълчаливо оттегляне на молбата. Тази информация им се предава в срок, за да е възможно те да упражнят правата, които са гарантирани от настоящата директива, както и за да могат да изпълнят задълженията по член 13;

б) трябва да им бъдат осигурени, когато е необходимо, услугите на преводач за представяне на техния случай пред компетентните органи. Държавите-членки считат, че е необходимо предоставянето на преводачески услуги, най-малкото когато кандидатът е поканен на интервю, както е посочено в членове 14—17 и 34, и когато не може да се осигури адекватен контакт при отсъствие на тези услуги. В такъв случай, както и в другите случаи, при които компетентните органи желаят да изслушат кандидата, тези услуги се заплащат с държавни средства;

в) не може да им бъде отказвана възможността да се свържат с ВКБООН или с други организации, които предоставят юридически съвети или други консултации за кандидати в съответствие със законодателството на засегнатата държава-членка;

- г) на тях и на техните правни или други съветници в съответствие с член 23, параграф 1 се предоставя достъп до информацията, посочена в член 10, параграф 3, буква б), и до информацията, предоставена от експертите, посочени в член 10, параграф 3, буква г), когато решаващият орган е взел тази информация под внимание при вземането на решение по тяхната молба;
- д) в писмена форма се съобщава, в приемлив срок, решението на решаващия орган по молбата. Ако кандидатът се представлява от правен съветник или друг съветник, който представлява кандидата по закон, държавите-членки могат да изберат да съобщят решението на него вместо на кандидата;
- е) в случай че не се ползват от помощта или представителството на правен или друг съветник, те следва да бъдат информирани за резултата от решението, взето от решаващия орган, на език, който те разбират или за който има разумно основание да се счита, че разбират. В предоставената информация се посочват възможностите за обжалване на отрицателното решение в съответствие с разпоредбите на член 11, параграф 2.

2. По отношение на процедурите по глава V държавите-членки гарантират, че всички кандидати се ползват с гаранции, които са равностойни на тези по параграф 1, букви б)—д).

Член 13

Задължения на кандидата

1. Държавите-членки налагат на кандидатите задължението да сътрудничат на компетентните органи при установяването на тяхната самоличност и други елементи, посочени в член 4, параграф 2 от Директива 2011/95/ЕС. Държавите-членки могат да наложат на кандидата други задължения да сътрудничи на компетентните органи, доколкото тези задължения са необходими за разглеждането на молбата.
2. По-конкретно държавите-членки могат да предвидят, че:
- а) от кандидатите се изисква да докладват на компетентния орган или да се представят лично, незабавно или в определен момент;
- б) кандидатите трябва да предоставят документите, с които разполагат и които имат значение при разглеждането на молбата, като например своите паспорти;
- в) от кандидатите се изисква да уведомяват компетентните органи за своето настоящо място на пребиваване или адрес, както и за настъпили промени в него, възможно най-скоро. Държавите-членки могат да предвидят, че кандидатът трябва да получава съобщения на мястото на последното си место-пребиваване или на последния адрес, който съответно е посочил;

- г) компетентните органи имат право да претърсят кандидата, както и вещите, които носи със себе си. Без да се засягат всички претърсвания, извършвани по съображения за сигурност, претърсването на кандидата съгласно настоящата директива се извършва от лице от същия пол при пълно зачитане на принципите на човешко достойнство и на физическа и психическа неприкосновеност;
- д) компетентните органи могат да фотографират кандидата; и
- е) компетентните органи имат право да правят запис на устно направени от кандидата изявления, при условие че той е информиран предварително за това.

Член 14

Лично интервю

1. Преди да се произнесе решаващият орган, на кандидата се предоставя възможност за провеждане на лично интервю относно неговата молба за международна закрила с лице, което има правомощия по силата на националното право за провеждането на подобно интервю. Личните интервюта по същността на молбата за международна закрила се провеждат винаги от персонала на решаващия орган. Настоящият параграф не засяга член 42, параграф 2, буква б).

Когато едновременно подаване на молби за международна закрила от голям брой граждани на трети държави или от лица без гражданство прави невъзможно решаващият орган да проведе своевременно интервютата по същността на всяка молба, държавите-членки могат да предвидят служители от друг орган временно да участват в провеждането на тези интервюта. В тези случаи служителите на този друг орган преминават предварително съответното обучение, което съдържа елементите, изброени в член 6, параграф 4, букви а)—д) от Регламент (ЕС) № 439/2010. Лицата, които провеждат личните интервюта с кандидатите съгласно настоящата директива, са придобили също така общи познания за проблемите, които биха могли да повлияят неблагоприятно на способността на кандидатите да бъдат интервюирани, например признаци, че кандидатът може да е бил подложен в миналото на мъчения.

Когато едно лице е подало молба за международна закрила от името на лица на негова издръжка, на всяко пълнолетно лице, което е на издръжка на кандидата, се предоставя възможността за провеждане на лично интервю.

Държавите-членки могат да определят в своето национално законодателство в кои случаи непълнолетно лице има право на лично интервю.

2. Личното интервю по същество на молбата може да не се проведе, когато:

- а) решаващият орган е в състояние да вземе положително решение по отношение на статута на бежанец на основание на наличните доказателства; или
- б) решаващият орган е на мнение, че кандидатът не е в състояние или не може да бъде разпитван поради трайно независещи от неговата воля обстоятелства. В случай на съмнение решаващият орган се консултира с медицинско лице, за да установи дали състоянието, заради което кандидатът не може да бъде разпитан, е временно или с траен характер.

Когато не е проведено лично интервю с кандидата в съответствие с буква б) или когато е уместно, с лице на негова издръжка, се полагат разумни усилия, за да се позволи на кандидата или на лицето на негова издръжка да предостави допълнителна информация.

3. Отсъствието на лично интервю в съответствие с настоящия член не възпрепятства решаващия орган да се произнесе по молбата за международна закрила.

4. Липсата на лично интервю в съответствие с параграф 2, буква б) не влияе неблагоприятно върху решението на решаващия орган.

5. Независимо от член 28, параграф 1, когато се произнасят по молбата за международна закрила, държавите-членки могат да вземат предвид и факта, че кандидатът не е присъствал на личното интервю, освен когато той има основателни причини за своето отсъствие.

Член 15

Изисквания за лично интервю

1. Обикновено личното интервю се провежда без присъствието на членовете на семейството, освен в случаите, когато решаващият орган счете, че присъствието на други членове на семейството е необходимо за пристъпване към правилното разглеждане на молбата.

2. Личното интервю се провежда при условия, които гарантират съответстваща поверителност.

3. Държавите-членки вземат необходимите мерки за това личното интервю да се проведе при условия, които дават възможност на кандидата да изложи основанията за своята молба по последователен начин. За целта държавите-членки:

- а) гарантират, че лицето, което провежда интервюто, е компетентно да отчете личните и общите обстоятелства във връзка с молбата, включително културния произход, пола, сексуалната ориентация, половата идентичност или уязвимостта на кандидата;

- б) когато това е възможно, уреждат интервюто на кандидата да бъде проведено от лице от същия пол, ако кандидатът е поискал това, освен ако решаващият орган има причини да смята, че искането е на основания, които не са свързани със затруднения от страна на кандидата да представи изчерпателно основания за молбата си;

- в) избират преводач, който да е в състояние да гарантира подходящо общуване между кандидата и лицето, което провежда интервюто. Общуването се осъществява на предпочетения от кандидата език, освен ако няма друг език, който той разбира и на който той е в състояние да общува ясно. Когато това е възможно, държавите-членки предоставят преводач от същия пол, ако кандидатът е поискал това, освен ако решаващият орган няма причини да смята, че искането е на основания, които не са свързани със затруднения от страна на кандидата да представи изчерпателно основания за молбата си;

- г) гарантират, че лицето, което провежда интервю по същността на молба за международна закрила, не носи военна униформа или униформа, характерна за правоприлагащите органи;

- д) гарантират, че интервюта с непълнолетни се провеждат по начин, подходящ за деца.

4. Държавите-членки могат да предвидят правила, които уреждат присъствието на трети лица на личното интервю.

Член 16

Съдържание на личното интервю

При провеждане на лично интервю по същество на молба за международна закрила решаващият орган гарантира, че кандидатът разполага с подходяща възможност да представи възможно най-подробно елементите, необходими за обосноваване на молбата в съответствие с член 4 от Директива 2011/95/ЕС. Това включва възможността кандидатът да даде обяснения, свързани с елементи, които е възможно да липсват, и/или несъответствия или противоречия в твърденията на кандидата.

Член 17

Докладване и записване на личното интервю

1. Държавите-членки гарантират, че за всяко лично интервю се изготвя подробен и фактологичен доклад, който съдържа всички съществени елементи, или стенограма.

2. Държавите-членки могат да осигурят аудио- или аудио-визуално записване на личното интервю. Когато е направено аудио- или аудио-визуално записване на интервюто, държавите-членки гарантират, че записът или стенограма от него са на разположение във връзка с досието на кандидата.

3. Държавите-членки гарантират, че кандидатът има възможност да прави коментар и/или да предостави разяснения в устен и/или писмен вид по отношение на грешки в превода или недоразумения, отразени в доклада или в стенограмата, в края на личното интервю или в определен срок, преди решаващият орган да вземе решение. За тази цел държавите-членки гарантират, че кандидатът разполага с цялата информация за съдържанието на доклада или съществените елементи на стенограмата, при необходимост с помощта на устен преводач. След това държавите-членки изискват от кандидата да потвърди, че съдържанието на доклада или на стенограмата отразява правилно интервюто.

Когато личното интервю е записано в съответствие с параграф 2 и ако записът може да бъде приет като доказателство при процедурите по обжалване, посочени в глава V, не е необходимо държавите-членки да изискват потвърждение от кандидата, че съдържането на доклада или на стенограмата отразява правилно интервюто. Без да се засяга член 16, когато държавите-членки осигуряват стенограма и запис от личното интервю, не е необходимо те да предоставят възможност на кандидата за отправяне на забележки и/или предоставяне на разяснения във връзка със стенограмата.

4. Когато кандидатът откаже да потвърди, че съдържанието на доклада или на стенограмата отразява правилно личното интервю, основанията за този отказ се отбелязват в досието на кандидата.

Подобен отказ не възпрепятства решаващия орган да взема решение по молбата.

5. Кандидатите или техният правен или друг съветник, определен в член 23, имат достъп до доклада или до стенограмата, или когато е приложимо, до записа, преди решаващият орган да вземе решение.

Когато държавите-членки осигуряват както стенограма, така и запис на личното интервю, не е необходимо те да предоставят достъп до записа при процедурите на първа инстанция, посочени в глава III. В такива случаи независимо от това те предоставят достъп до записа при процедурите по обжалване, посочени в глава V.

Без да се засяга параграф 3 от настоящия член, когато молбата се разглежда в съответствие с член 31, параграф 8, държавите-членки могат да предвидят, че достъп до доклада или до стенограмата, и когато е приложимо, до записа, се предоставя едновременно с вземането на решение.

Член 18

Медицински преглед

1. Когато решаващият орган счете за уместно по отношение на оценката на молбата на кандидата за международна закрила,

в съответствие с член 4 от Директива 2011/95/ЕС и със съгласието на кандидата държавите-членки предприемат стъпки за провеждането на медицински преглед на кандидата във връзка със следи, които биха могли да са от минало преследване или тежки посегателства. В противен случай държавите-членки могат да предвидят кандидатът да предприеме стъпки за провеждането на такъв медицински преглед.

Медицинските прегледи, посочени в първа алинея, се извършват от квалифицирани медицински лица, а резултатите от тях се представят на решаващия орган възможно най-скоро. Държавите-членки могат да определят медицинските лица, които могат да извършват тези прегледи. Ако кандидатът е отказал да премине такъв медицински преглед, това не е пречка за решаващия орган да вземе решение по молбата за международна закрила.

Медицинските прегледи, извършвани в съответствие с настоящия параграф, се заплащат с държавни средства.

2. Когато не е извършен медицински преглед в съответствие с параграф 1, държавите-членки информират кандидатите, че могат по собствена инициатива или за собствена сметка да предприемат стъпки за провеждане на медицински преглед във връзка със следи, които биха могли да са от минало преследване или тежки посегателства.

3. Решаващият орган оценява резултатите от медицинските прегледи, посочени в параграфи 1 и 2, заедно с другите елементи на молбата.

Член 19

Безплатно предоставяне на правна и процедурна информация при процедурите на първа инстанция

1. При процедурите на първа инстанция, предвидени в глава III, държавите-членки гарантират, че при поискване на кандидатите се предоставя безплатно правна и процедурна информация, включително най-малко информация относно процедурата с оглед на конкретните обстоятелства на кандидата. В случай на отрицателно решение по молба на първа инстанция при поискване държавите-членки предоставят на кандидатите информация, освен предоставената в съответствие с член 11, параграф 2 и с член 12, параграф 1, буква е), за да се разяснят мотивите за това решение и да се обясни как то може да бъде оспорено.

2. Безплатна правна и процедурна информация се предоставя при условията, посочени в член 21.

Член 20**Безплатна правна помощ и представителство в процедурите по обжалване**

1. Държавите-членки гарантират безплатната правна помощ и представителство да бъдат предоставяни при поискване в процедурите по обжалване, предвидени в глава V. Тя включва най-малкото подготовката на изискваните съдебни документи и участие в изслушването пред първоинстанционен съд от името на кандидата.

2. Държавите-членки могат да предвидят също така безплатна правна помощ и/или представителство в процедурите на първа инстанция, предвидени в глава III. В тези случаи член 19 не се прилага.

3. Държавите-членки могат да предвидят, че безплатна правна помощ и представителство се осигуряват само ако според съда или друг компетентен орган има достатъчно перспективи за успешен резултат.

Когато даден орган, различен от съд, взема решение да не се предоставят безплатна правна помощ и представителство съгласно настоящия параграф, държавите-членки осигуряват на кандидата правото на ефективна защита пред съд срещу това решение.

При прилагането на настоящия параграф държавите-членки гарантират, че правната помощ и представителство не се ограничават произволно и ефективният достъп на кандидата до правосъдие не е възпрепятстван.

4. Безплатната правна помощ и представителство се осигуряват при условията, посочени в член 21.

Член 21**Условия за предоставяне на безплатна правна и процедурна информация и безплатна правна помощ и представителство**

1. Държавите-членки могат да предвидят, че правната и процедурна информация, посочена в член 19, се предоставя от неправителствени организации, специалисти от правителствени органи или от специализирани държавни служби.

Безплатната правна помощ и представителство, посочени в член 20, се предоставят от лица, признати или оправомощени съгласно националното право.

2. Държавите-членки могат да предвидят, че безплатната правна и процедурна информация, посочена в член 19, и безплатната правна помощ и представителство, посочени в член 20, се предоставят:

а) само за тези, които не разполагат с необходимите средства; и/или

б) само чрез услугите, предоставяни от правните съветници или другите съветници, които са специално определени от националното право да оказват помощ и да представляват кандидати.

Държавите-членки могат да предвидят, че безплатната правна помощ и представителство, посочени в член 20, се предоставят само за процедурите по обжалване в съответствие с глава V пред първоинстанционен съд, но не и за последващи обжалвания или преразглеждания, предвидени съгласно националното право, в т.ч. повторни изслушвания или преразглеждане на жалби.

Държавите-членки могат също да предвидят, че безплатната правна помощ и представителство, посочени в член 20, не се предоставят на кандидати, които вече не се намират на територията на страната, при прилагане на член 41, параграф 2, буква в).

3. Държавите-членки могат да уредят начина и реда на подаване и разглеждане на молбите за безплатна правна и процедурна информация по член 19 и безплатна правна помощ и представителство по член 20.

4. Държавите-членки могат също така:

а) да наложат парични ограничения и/или граници на сроковете на предоставяне на безплатната правна и процедурна информация, посочена в член 19, и на безплатната правна помощ и представителство, посочени в член 20, при условие че тези граници не ограничават произволно достъпа до правна и процедурна информация и правна помощ и представителство;

б) да предвидят, по отношение на хонорарите и другите разходи, кандидатите да не се ползват от по-благоприятни от обичайно предоставяните на техните граждани условия по въпроси, които имат отношение към правната помощ.

5. Държавите-членки могат да изискват пълно или частично възстановяване на направените разходи, след като финансовото положение на кандидата се подобри значително или ако решението за извършване на тези разходи е взето на основание невярна информация, предоставена от кандидата.

Член 22**Право на правна помощ и представителство на всеки етап от процедурата**

1. На кандидатите се дава възможност да се консултират, за своя собствена сметка и по ефективен начин, с правен или друг съветник, който е признат или оправомощен за такъв по националното право, по въпроси, които са свързани с молба за международна закрила, на всеки етап от процедурата, включително след отрицателно решение.

2. Държавите-членки могат да разрешат предоставянето на правна помощ и/или представителство от страна на неправителствени организации за кандидати в рамките на процедурите по глава III и глава V в съответствие с националното право.

Член 23

Обхват на правната помощ и на представителството

1. Държавите-членки гарантират, че правният или друг съветник, който е признат или оправомощен за такъв по националното право, който предоставя помощ или представлява определен кандидат по силата на националното право, получава достъп до информацията, която е събрана в досието на кандидата, въз основа на която се взема или ще бъде взето решение.

Държавите-членки могат да направят изключение в случаите, когато разкриването на информацията или на нейните източници би могло да застраши националната сигурност, сигурността на организациите или на лицата, които предоставят информацията, или на лицето(ата), за което(ито) се отнася тя, или когато това би попречило на следствие, което е свързано с разглеждането на молба за международна закрила от компетентните органи на държавата-членка, или на международните отношения на държавите-членки. В тези случаи държавите-членки:

- а) предоставят достъп до въпросната информация или източници, които са на разположение на органите, посочени в глава V; и
- б) създават процедури в националното право, които гарантират, че са зачитат правата на защита на кандидата.

По отношение на буква б) държавите-членки могат по-специално да предоставят достъп до въпросната информация или източници на правен или друг съветник, който е преминал проверка за сигурност, доколкото информацията е от значение за разглеждането на молбата или вземането на решение за оттегляне на международна закрила.

2. Държавите-членки гарантират, че правният или друг съветник, който съдейства или представлява кандидата, получава достъп до затворените зони, като местата за задържане или транзитните зони, с цел предоставяне на съвети на кандидата, в съответствие с член 10, параграф 4 и с член 18, параграф 2, букви б) и в) от Директива 2013/33/ЕС.

3. Държавите-членки разрешават на кандидата да бъде придружаван на личното интервю от правен или друг съветник, който е признат или оправомощен за такъв по националното право.

Държавите-членки могат също така да предвидят, че правният или друг съветник може да взема думата само в края на личното интервю.

4. Без да се засягат настоящия член или член 25, параграф 1, буква б), държавите-членки могат да предвидят правила за присъствието на правни или други съветници на всички интервюта в рамките на процедурата.

Държавите-членки могат да изискат от кандидата да присъства на личното интервю, дори когато бива представляван в съответствие с националното право от правен или друг съветник, както и могат да изискат от кандидата да отговаря лично на поставените въпроси.

Без да се засяга член 25, параграф 1, буква б), отсъствието на правен или друг съветник не е пречка за провеждането на лично интервю с кандидата от компетентния орган.

Член 24

Кандидати, които се нуждаят от специални процедурни гаранции

1. Държавите-членки правят оценка в рамките на срок след подаването на молбата за международна закрила дали кандидатът се нуждае от специални процедурни гаранции.

2. Оценката, посочена в параграф 1, може да бъде включена в съществуващите национални процедури и/или в оценката, посочена в член 22 от Директива 2013/33/ЕС, и не е необходимо да бъде под формата на административна процедура.

3. Държавите-членки гарантират, че когато за кандидатите е установено, че са кандидати, които се нуждаят от специални процедурни гаранции, за тях се предоставя подходяща подкрепа с цел да им се даде възможност по време на цялата процедура за убежище да се ползват от правата и да спазват задълженията, предвидени в настоящата директива.

Когато не може да се предостави такава подходяща подкрепа в рамките на процедурите, посочени в член 31, параграф 8 и член 43, по-специално когато държавите-членки считат, че кандидатът се нуждае от специални процедурни гаранции в резултат на мъчение, изнасилване или други тежки форми на психологическо, физическо или сексуално насилие, държавите-членки не прилагат, или престават да прилагат член 31, параграф 8 и член 43. Когато държавите-членки прилагат член 46, параграф 6 по отношение на кандидати, за които член 31, параграф 8 и член 43 не могат да се прилагат съгласно настоящата алинея, държавите-членки предоставят най-малко гаранциите, предвидени в член 46, параграф 7.

4. Държавите-членки гарантират, че нуждата от специални процедурни гаранции също се удовлетворява, в съответствие с настоящата директива, ако тази нужда бъде установена на покъсен етап от процедурата, без непременно процедурата да започва отначало.

Член 25

Гаранции за непридружавани непълнолетни

1. По отношение на всички процедури, които са предвидени в настоящата директива, и без да се засягат разпоредбите на членове 14—17, държавите-членки:

- а) предприемат мерки при първа възможност, за да гарантират, че непридружаваният непълнолетен е представляван и му е оказана помощ, за да може да се възползва от правата си и да изпълни задълженията си, предвидени в настоящата директива. Непридружаваното непълнолетно лице се информира незабавно за назначаването на представител. Представителят изпълнява задълженията си в съответствие с принципа за висшите интереси на детето и за тази цел притежава необходимите познания. Лицето, което изпълнява функцията на представител, се сменя единствено при необходимост. Организациите или лицата, чиито интереси са в конфликт или биха могли евентуално да влязат в конфликт с интересите на непридружаваните непълнолетни, не отговарят на условията за представители. Този представител може да бъде и представителят, посочен в Директива 2013/33/ЕС;
- б) гарантират, че този представител има възможност да информира непридружавания непълнолетен за смисъла и евентуалните последици от личното интервю и когато е целесъобразно, да му посочи как да се подготви за него. Държавите-членки гарантират, че представител и/или правен или друг съветник, признат или оправомощен за такъв от националното право, присъстват на личното интервю и имат възможност да задават въпроси или да излагат съображения в рамките, които са определени от лицето, което провежда интервюто.

Държавите-членки могат да изискат непридружавания непълнолетен да присъства на личното интервю, дори и при наличието на представител.

2. Държавите-членки могат да се въздържат да посочат представител, когато непридружаваният непълнолетен по всяка вероятност ще навърши 18 години, преди да бъде взето решението на първа инстанция.

3. Държавите-членки гарантират, че:

- а) личното интервю по молбата за международна закрила на непридружавания непълнолетен по членове 14—17 и член 34 се провежда от лице, което има необходимите познания за специфичните нужди на непълнолетните;
- б) решението на решаващия орган по молбата на непридружавания непълнолетен се изготвя от служител, който притежава необходимите познания за специфичните нужди на непълнолетните.

4. На непридружавания непълнолетен и неговия представител се предоставя безплатно правната и процедурна информация,

както е посочено в член 19, и относно процедурите за отнемане на международна закрила, предвидени в глава IV.

5. Държавите-членки могат да извършват медицински прегледи за установяване на възрастта на непридружаван непълнолетен в рамките на разглеждането на молбата за международна закрила, когато, вследствие на общи твърдения или други съответни признаци, държавите-членки имат съмнения относно възрастта на кандидата. Ако след това държавите-членки все още имат съмнения относно възрастта на кандидата, те приемат, че кандидатът е непълнолетен.

Медицинският преглед се извършва при пълно зачитане на човешкото достойнство, като се избират най-малко инвазивните начини за преглед, и се провежда от квалифицирано медицинско лице, което дава възможност в най-голяма степен за надежден резултат.

Когато се пристъпва към извършването на медицински прегледи, държавите-членки гарантират, че:

- а) непридружаваният непълнолетен е уведомен преди разглеждането на молбата му за международна закрила на език, който той разбира или има достатъчно основания да се предполага, че разбира, за възможността да бъде подложен на медицински преглед за определяне на възрастта му. Това включва информация относно метода на преглед и възможните последици от резултата от медицинския преглед за разглеждането на молбата за международна закрила, включително последиците при отказ от страна на непридружавания непълнолетен да премине такъв преглед;
- б) непридружаваният непълнолетен и/или неговият представител са съгласни да бъде извършен медицински преглед за определяне на възрастта на съответния непълнолетен; и
- в) решението за отхвърляне на молбата за международна закрила на непридружавания непълнолетен, който е отказал да премине такъв медицински преглед, не се основава единствено на този отказ.

Фактът, че непридружаваният непълнолетен е отказал да премине такъв медицински преглед, не е пречка за решаващия орган да се произнесе по молбата за международна закрила.

6. Висшите интереси на детето имат първостепенно значение за държавите-членки при изпълнението на настоящата директива.

Когато в хода на процедурата за убежище държавите-членки установяват, че дадено лице е непридружаван непълнолетен, те могат:

- а) да приложат или да продължат да прилагат член 31, параграф 8 единствено ако:
- i) кандидатът идва от страна, която отговаря на критериите, според които се счита за сигурна страна на произход по смисъла на настоящата директива; или

- ii) кандидатът е внесъл последваща молба за международна закрила, която не е недопустима в съответствие с член 40, параграф 5; или
 - iii) може да има сериозни причини, поради които да се смята, че кандидатът представлява опасност за националната сигурност или общественения ред на държавата-членка, или кандидатът е бил принудително изгонен поради сериозни причини, свързани с националната сигурност или обществения ред съгласно националното право;
- б) да приложат или да продължат да прилагат член 43, в съответствие с членове 8—11 от Директива 2013/33/ЕС единствено ако:
- i) кандидатът идва от страна, която отговаря на критериите, според които се счита за сигурна страна на произход по смисъла на настоящата директива; или
 - ii) кандидатът е внесъл последваща молба; или
 - iii) може да има сериозни причини, поради които да се смята, че кандидатът представлява опасност за националната сигурност или общественения ред на държавата-членка, или кандидатът е бил принудително изгонен поради сериозни причини, свързани с националната сигурност или обществения ред съгласно националното право; или
 - iv) са налице разумни основания да се смята, че дадена държава, която не е държава-членка, е сигурна трета страна за кандидата, съгласно член 38; или
 - v) кандидатът е заблудил органите, като е предоставил фалшиви документи; или
 - vi) кандидатът злонамерено е пристъпил към унищожаване или подправяне на лични или пътни документи, които биха помогнали за установяване на неговата самоличност или националност.

Държавите-членки могат да прилагат подточки v) и vi) единствено в отделни случаи, когато са налице сериозни причини, поради които да се смята, че кандидатът се опитва да прикрие съответните елементи, които вероятно биха довели до отрицателно решение и при условие че на кандидата е била предоставена възможност в пълна степен, като се вземат предвид специалните процедурни нужди на непридружаваните лица, да обоснове действията, посочени в подточки v) и vi), включително като се консултира със своя представител;

- в) да сметат, че молбата е недопустима в съответствие с член 33, параграф 2, буква в), ако страната, която не е държава-членка, се смята за сигурна трета страна за кандидата съгласно член 38, при условие че това е в най-добър интерес на непълнолетното лице;
- г) да прилагат процедурата, посочена в член 20, параграф 3, когато представителят на непълнолетното лице има правни квалификации в съответствие с националното право.

Без да се засяга член 41, при прилагане на член 46, параграф 6 по отношение на непридружавани непълнолетни държавите-членки предоставят във всички случаи най-малко гаранциите, предвидени в член 46, параграф 7.

Член 26

Задържане

1. Държавите-членки не могат да задържат определено лице единствено поради това, че е кандидат. Основанията и условията на задържане, както и гаранциите на разположение на задържаните кандидати са в съответствие с Директива 2013/33/ЕС.

2. Ако кандидатът е задържан, държавите-членки гарантират, че има възможност за бързо съдебно преразглеждане в съответствие с Директива 2013/33/ЕС.

Член 27

Процедура при оттегляне на молбата

1. Доколкото по националното право на държавите-членки се предвижда възможност за изрично оттегляне на молбата, когато кандидат изрично оттегли своята молба за международна закрила, държавите-членки гарантират, че решаващият орган взема решение за прекратяване на разглеждането на молбата или за нейното отхвърляне.

2. Държавите-членки могат да вземат решение решаващият орган да прекрати разглеждането на молбата, без да постанови решение по нея. В този случай те гарантират, че решаващият орган е отбелязал това в досието на кандидата.

Член 28

Процедура при негласно оттегляне на молба или отказ от нея

1. Когато съществува сериозно основание да се счита, че кандидатът негласно е оттегил молбата си или негласно се е отказал от нея, държавите-членки гарантират, че решаващият орган взема решение за прекратяване на разглеждането на молбата или, при условие че решаващият орган смята молбата за неоснователна след подходящото ѝ разглеждане по същество в съответствие с член 4 от Директива 2011/95/ЕС я отхвърля.

Държавите-членки могат да допуснат, че кандидатът негласно е оттегил молбата си за международна закрила или се е отказал от нея, по-конкретно когато се установи, че:

- а) той не отговаря на исканията да предостави информация по същество за своята молба по смисъла на член 4 от Директива 2011/95/ЕС или не се е явил на личното интервю в съответствие с членове 14—17 от настоящата директива, освен ако кандидатът представи в разумен срок доказателство, че отсъствието му е било по независещи от него обстоятелства;

б) той е избягал или е напуснал без разрешение мястото, където живее, или е бил задържан, без да се свърже с компетентния орган в разумен срок, или не е спазил в разумен срок задължението си да се явява редовно пред органите или други задължения за контакт, освен ако кандидатът не докаже, че това се дължи на обстоятелства извън неговия контрол.

Държавите-членки могат да определят срокове или да изготвят насоки за целите на прилагането на настоящите разпоредби.

2. Държавите-членки гарантират, че кандидатът, който се явява отново пред компетентния орган, след като е било взето решение за прекратяване на разглеждането по силата на параграф 1 от настоящия член, има право да поиска повторно отваряне на неговия случай или да подаде нова молба, която не подлежи на процедурата, посочена в членове 40 и 41.

Държавите-членки могат да предвидят краен срок с продължителност поне девет месеца, след изтичането на който случаят на кандидата не може да бъде повторно отворян, или новата молба може да бъде разглеждана като последваща молба и да се прилага процедурата, посочена в членове 40 и 41. Държавите-членки могат да предвидят случаят да може да бъде повторно отворян само веднъж.

Държавите-членки гарантират, че подобно лице не се експулсира в нарушение на принципа на забрана за връщане.

Държавите-членки могат да разрешат на решаващия орган да поднови разглеждането от етапа, на който то е било прекратено.

3. Настоящият член не засяга Регламент (ЕС) № 604/2013.

Член 29

Роля на ВКБООН

1. Държавите-членки разрешават на ВКБООН:

- а) да има достъп до кандидатите, включително до тези, които са задържани или се намират на границата и в транзитните зони;
- б) да има достъп до информацията, свързана с индивидуални молби за международна закрила, хода на процедурата и взетите решения, при условие че кандидатът даде своето съгласие за това;
- в) да дава становище в изпълнение на своите контролни правомощия, които произтичат от член 35 от Женевската конвенция, на всеки компетентен орган, по отношение на индивидуални молби за международна закрила, на всеки етап от хода на процедурата.

2. Параграф 1 също така се отнася и до организация, която действа от името на ВКБООН на територията на въпросната държава-членка в съответствие със сключено споразумение с тази държава-членка.

Член 30

Събиране на информация за индивидуални случаи

За целите на разглеждането на индивидуални случаи държавите-членки:

- а) не разкриват на предполагаемия извършител (или извършители) на преследване или тежко посегателство информация относно индивидуални молби за международна закрила или факта, че е подадена молба;
- б) не получават информация от предполагаемия извършител или извършители на преследване или тежко посегателство срещу кандидата по начин, по който този извършител или извършители да бъдат пряко информирани, че е подадена молба от кандидата, и която информация може да застраши физическата неприкосновеност на кандидата или на лицата на негова издръжка, или свободата и сигурността на членовете на неговото семейство, които живеят все още в неговата страна на произход.

ГЛАВА III

ПЪРВОИНСТАНЦИОННИ ПРОЦЕДУРИ

РАЗДЕЛ I

Член 31

Процедура по разглеждане

1. В процедурата по разглеждане държавите-членки обработват молбите за международна закрила в съответствие с основните принципи и гаранции по глава II.

2. Държавите-членки гарантират, че процедурата по разглеждане приключва възможно най-скоро, без да се засягат точността и пълнотата на разглеждането.

3. Държавите-членки гарантират, че процедурата по разглеждане приключва в срок от шест месеца от подаването на молбата.

В случаите, при които молбата подлежи на процедурата, предвидена в Регламент (ЕС) № 604/2013, шестмесечният срок започва да тече от момента, когато държавата-членка, отговаряща за разглеждането ѝ, се определя в съответствие с посочения регламент, кандидатът е на територията на тази държава-членка и е поет от компетентния орган.

Държавите-членки могат да удължат шестмесечния срок, установен в настоящия параграф, за допълнителен период, който не надвишава девет месеца, когато:

- а) се включват сложни фактически и /или материалноправни въпроси;

б) голям брой граждани на трети страни или лица без гражданство едновременно подадат молба за международна закрила, което на практика в голяма степен затруднява приключването на процедурата в срок от шест месеца;

в) закъснението се дължи на факта, че кандидатът не е спазил задълженията си по член 13.

По изключение при надлежно обосновани обстоятелства държавите-членки могат да надвишат сроковете, предвидени в настоящия параграф, с най-много три месеца, когато това е необходимо, за да се осигури точно и пълно разглеждане на молбата за международна закрила.

4. Без да се засягат членове 13 и 18 от Директива 2011/95/ЕС, държавите-членки могат да отложат приключването на процедурата по разглеждане, ако с основание не може да се очаква от решаващия орган да вземе решение в сроковете, установени в параграф 3, поради несигурна обстановка в страната на произход, за която се предполага, че е временна. В такъв случай държавите-членки:

а) извършват прегледи на положението в посочената страна на произход най-малко всеки шест месеца;

б) информират в разумен срок съответните кандидати относно мотивите за отлагането;

в) информират в разумен срок Комисията за отлагането на процедурите за въпросната страна на произход.

5. При всички случаи държавите-членки приключват процедурата по разглеждане в максимален срок от 21 месеца от подаването на молбата.

6. Ако не може да се вземе решение в срок от шест месеца, държавите-членки гарантират, че кандидатът:

а) е информиран за забавянето; и

б) е получил, ако е отправил искане, информация относно причините за забавянето и срока, в който се очаква решение по неговата молба.

7. Държавите-членки могат да дадат предимство на разглеждането на молба за международна закрила при спазване по специално на основните принципи и гаранции по глава II:

а) когато молбата вероятно е основателна;

б) когато кандидатът е уязвим по смисъла на член 22 от Директива 2013/33/ЕС или се нуждае от специални

процедурни гаранции, по-специално непридружаваните непълнолетни.

8. Държавите-членки могат да предвидят ускоряване на процедура по разглеждане в съответствие с основните принципи и гаранции по глава II и/или нейното извършване на границата в съответствие с член 43, ако:

а) кандидатът, при подаване на своята молба и излагането на фактите, е повдигнал въпроси, които нямат отношение към разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС; или

б) кандидатът идва от сигурна страна на произход по смисъла на настоящата директива; или

в) кандидатът е заблудил органите, като е предоставил невярна информация или документи или е скрил информация или документи по отношение на своята самоличност и/или националност, които могат да имат отрицателно отражение за решението; или

г) когато има вероятност кандидатът злонамерено да е пристъпил към унищожаване или подправяне на лични или пътни документи, които биха помогнали за установяването на неговата самоличност или националност; или

д) кандидатът е представил очевидно непоследователна и противоречаша, очевидно невярна или недостоверна информация, която противоречи на проверена в достатъчна степен информация за страната на произход, и това прави неговата молба неубедителна по отношение на това дали отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС; или

е) кандидатът е внесъл последваща молба за международна закрила, която не е допустима в съответствие с член 40, параграф 5; или

ж) кандидатът подава молба единствено с цел да забави или да затрудни изпълнението на предходно или предстоящо решение, което би довело до неговото репатриране; или

з) кандидатът е влязъл незаконно или е удължил незаконно своя престой на територията на държавата-членка и без уважителна причина не се е явил пред органите или не е подал молба за международна закрила възможно най-скоро, предвид обстоятелствата, свързани с неговото влизане; или

и) кандидатът отказва да спазва задължението да даде пръстови отпечатъци в съответствие с Регламент (ЕС) № 603/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за създаване на система „Евродак“ за сравняване на дактилоскопични отпечатъци с оглед ефективното прилагане на Регламент (ЕС) № 604/2013 за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата-членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите-членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство и за искане на сравнения с данните в Евродак от правоприлагащите органи на държавите-членки и Европол за целите на правоприлагането⁽¹⁾; или

й) може да има сериозни причини, поради които да се смята, че кандидатът представлява опасност за националната сигурност или обществения ред на държавата-членка; или кандидатът е бил принудително изгонен поради сериозни причини, свързани с националната сигурност или обществения ред по националното право.

9. Държавите-членки определят срокове за вземане на решение в рамките на процедурата на първа инстанция съгласно параграф 8. Тези срокове са разумни.

Без да се засягат параграфи 3, 4 и 5 държавите-членки могат да надвишават тези срокове при необходимост, за да се гарантира точността и пълнотата на разглеждането на молбата за международна закрила.

Член 32

Неоснователни молби

1. Без да се засяга член 27, държавите-членки могат да сметат определена молба за неоснователна, ако решаващият орган установи, че кандидатът не отговаря на условията за международна закрила съгласно Директива 2011/95/ЕС.

2. В случаите на неоснователна молба, в които се прилагат някои от обстоятелствата, които са изброени в член 31, параграф 8, държавите-членки могат също така да приемат определена молба като очевидно неоснователна, когато тя е определена като такава в националното законодателство.

РАЗДЕЛ II

Член 33

Недопустими молби

1. В допълнение към случаите, в които молбата не се разглежда, в съответствие с Регламент (ЕС) № 604/2013, от държавите-членки не се изисква да разглеждат дали кандидатът отговаря на условията за международна закрила в съответствие с Директива 2011/95/ЕС, когато молбата се счете за недопустима съгласно настоящия член.

2. Държавите-членки могат да приемат, че една молба за международна закрила е недопустима единствено ако:

а) друга държава-членка е предоставила международна закрила;

б) страна, която не е държава-членка, се счита за първа страна на убежище за кандидата по силата на член 35;

в) страна, която не е държава-членка, се счита като сигурна трета страна за кандидата съгласно член 38;

г) молбата е последваща молба, когато не са се появили или не са били представени от кандидата нови елементи или факти, свързани с разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС; или

д) лице на издръжка на кандидата е подало молба, след като в съответствие с член 7, параграф 2 се е съгласило, че неговият случай е част от молбата, която е подадена от негово име, и когато не са налице обстоятелства в положението на лицето на издръжка, които да оправдават отделна молба.

Член 34

Специални правила относно интервю за допустимост

1. Държавите-членки дават възможност на кандидатите да представят своето становище по отношение на прилагането на основанията, посочени в член 33, към техните конкретни обстоятелства преди решаващият орган да вземе решение относно допустимостта на дадена молба за международна закрила. За тази цел държавите-членки провеждат лично интервю относно допустимостта на молбата. Държавите-членки могат да направят изключение само в съответствие с член 42 в случаи на последващи молби.

Настоящият параграф не засяга член 4, параграф 2, буква а) от настоящата директива и член 5 от Регламент (ЕС) № 604/2013.

2. Държавите-членки могат да предвидят служителите на други органи, различни от решаващия орган, да провеждат личното интервю относно допустимостта на молбата за международна закрила. В такива случаи държавите-членки гарантират, че тези служителите получават предварително необходимото основно обучение, по-специално по отношение на международното право в областта на правата на човека, достиженията на правото на Съюза в областта на убежището и техниките за провеждане на интервюта.

РАЗДЕЛ III

Член 35

Понятие за първа страна на убежище

Една страна може да се разглежда като първа страна на убежище за определен кандидат, ако:

⁽¹⁾ Вж. страница 1 от настоящия брой на Официален вестник.

- а) кандидатът е признат за бежанец в тази страна и все още се ползва от тази закрила; или
- б) кандидатът се ползва от друга закрила в тази държава, като включително се ползва от принципа на забрана за връщане;

при условие че бъде повторно приет в тази страна.

При прилагането на понятието за първа страна на убежище към личното положение на кандидата държавите-членки могат да взимат под внимание член 38, параграф 1. Кандидатът има право да обжалва прилагането на понятието за първа страна на убежище в неговия конкретен случай.

Член 36

Понятие за сигурна страна на произход

1. Една страна, която е определена като сигурна страна на произход в съответствие с настоящата директива, след индивидуално разглеждане на молбата може да се счита за сигурна страна на произход за конкретен кандидат единствено ако:

- а) лицето е гражданин на тази страна; или
- б) лицето е без гражданство и преди обичайно е пребивавало в тази страна;

и лицето не е посочило сериозни основания да се смята, че страната не е сигурна страна на произход в неговите конкретни обстоятелства и от гледна точка признаването му за лице, на което е предоставена международна закрила в съответствие с Директива 2011/95/ЕС.

2. Държавите-членки уреждат в своето национално законодателство допълнителни норми, ред и условия за прилагането на понятието сигурна страна на произход.

Член 37

Национално определяне на трети страни като сигурни страни на произход

1. Държавите-членки могат да запазят или приемат законодателство в съответствие с приложение I за национално определяне на сигурни страни на произход за целите на разглеждането на молби за международна закрила.

2. Държавите-членки правят редовен преглед на ситуацията в трети страни, определени като сигурни страни на произход в съответствие с настоящия член.

3. Оценката дали определена страна е сигурна страна по произход в съответствие с настоящия член се основава на редица източници на информация, включително информация от други държави-членки, от ЕСПОУ, ВКБООН, Съвета на Европа и други международни организации.

4. Държавите-членки уведомяват Комисията за страните, които са определени като сигурни страни на произход в съответствие с настоящия член.

Член 38

Понятие за сигурна трета страна

1. Държавите-членки могат да прилагат понятието за сигурна трета страна само ако компетентните органи са се убедили, че в съответната трета страна към кандидата за международна закрила ще се отнасят в съответствие със следните принципи:

- а) кандидатите за убежище не са заплашени поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политически убеждения за живота и за свободата си;
- б) няма опасност от тежко посегателство според определението в Директива 2011/95/ЕС;
- в) спазва се принципът на забрана за връщане в съответствие с Женевската конвенция;
- г) спазва се забраната за репатриране в нарушение на правото на защита от мъчения и жестоко, нехуманно или унизително отношение, както е предвидена от международното право; и
- д) съществува възможност да се поиска признаване на статута на бежанец и когато той бъде признат, да се ползва закрила в съответствие с Женевската конвенция.

2. Прилагането на понятието за сигурна трета страна е подчинява на нормите на националното право, а именно:

- а) нормите, които предвиждат съществуването на връзка между кандидата и съответната трета страна, на основание на която е основателно кандидатът да отиде в тази страна;
- б) нормите, които се отнасят до прилаганите от компетентните органи методи, с които да се убедят, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна и определен кандидат. Тези методи предвиждат каузална проверка на сигурността в страната за съответния кандидат и/или определянето от дадена държава-членка на страните, считани като сигурни в общ план;
- в) нормите, които съответстват на международното право и които позволяват индивидуално разглеждане с цел определяне дали дадена трета страна е сигурна за определен кандидат, което най-малкото дава възможност на кандидата да обжалва прилагането на понятието за сигурна трета страна поради това, че въпросната трета страна не е сигурна в неговия конкретен случай. На кандидата също така се разрешава да обжалва наличието на връзка между него и въпросната трета страна в съответствие с буква а).

3. Когато изпълняват решение, което се основава единствено на настоящия член, държавите-членки:

а) информират за това кандидата; и

б) му предоставят документ, с който информират властите на третата страна, на езика на тази страна, че молбата не е била разгледана по същество.

4. Когато трета страна не разреши на кандидата влизането му на нейна територия, държавите-членки гарантират, че на това лице е предоставен достъп до процедурата в съответствие с основните принципи и гаранции по глава II.

5. Държавите-членки информират редовно Комисията за трети страни, към които се прилага това понятие, в съответствие с разпоредбите на настоящия член.

Член 39

Понятие за сигурна трета европейска страна

1. Държавите-членки могат да предвидят, че не разглеждат или не разглеждат в пълен обем молба за международна закрила и сигурността на кандидат при неговите конкретни обстоятелства, както е описано в глава II, когато компетентният орган е установил въз основа на факти, че кандидатът се опитва да влезе или е влязъл нелегално на нейна територия от сигурна трета страна, в съответствие с параграф 2.

2. Трета страна се счита за сигурна трета страна за целите на параграф 1 само при условие че:

а) е ратифицирала и спазва разпоредбите на Женевската конвенция, без никакви географски ограничения;

б) разполага с процедура за убежище по закон; и

в) е ратифицирала Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и спазва нейните разпоредби, по-специално нормите за ефикасна защита.

3. На кандидата се дава възможност да оспори прилагането на понятието за европейска сигурна трета страна на основание, че страната не е сигурна при неговите конкретни обстоятелства.

4. Съответните държави-членки предвиждат в своето национално право реда и условията за прилагане на разпоредбите на параграф 1, както и действието на постановените решения по силата на тези разпоредби, при спазване на принципа на забрана за връщане, а именно като предвиждат изключения на прилагането на настоящия член по хуманитарни или политически причини или по причини, свързани с международното публично право.

5. Когато прилагат решение, което се основава единствено на настоящия член, държавите-членки:

а) информират за това кандидата; и

б) му предоставят документ, с който информират властите на третата страна, на езика на тази страна, че молбата не е била разгледана по същество.

6. Когато сигурна трета страна не приеме обратно кандидата, държавите-членки гарантират, че на това лице е предоставен достъп до процедура в съответствие с основните принципи и гаранции по глава II.

7. Държавите-членки информират редовно Комисията за трети страни, към които се прилага това понятие, в съответствие с настоящия член.

РАЗДЕЛ IV

Член 40

Последваща молба

1. Когато лицето, което е подало молба за международна закрила в държава-членка, предостави допълнителни сведения или подаде последваща молба в същата държава-членка, тази държава-членка разглежда тези допълнителни сведения или елементите на последващата молба в рамките на разглеждането на предходната молба, или в рамките на разглеждането на преразглежданото или обжалваното решение, доколкото в тази рамка компетентните органи могат да отчетат и разгледат всички елементи в подкрепа на новите сведения или последващата молба.

2. С цел вземането на решение относно допустимостта на молба за международна закрила съгласно член 33, параграф 2, буква г) първоначално последващата молба за международна закрила е предмет на предварително разглеждане с цел да се определи дали по тази молба са се появили или са били представени от кандидата нови елементи или нови факти, които са свързани с разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС

3. Ако в предварителното разглеждане по параграф 2 бъде заключено, че са установени или представени от кандидата нови елементи или факти и те увеличават в значителна степен вероятността кандидатът да бъде признат за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС, разглеждането на молбата продължава в съответствие с разпоредбите на глава II. Държавите-членки могат да предвидят и други причини за последваща молба, която да бъде допълнително разгледана.

4. Държавите-членки могат да предвидят разглеждането на молбата да продължи само при условие че съответният кандидат не е имал възможност, без да има вина за това, да представи ситуацията, изложени в параграфи 2 и 3 от настоящия член, в предходната процедура, и по-специално да упражни правото си на ефективна защита съгласно член 46.

5. Когато последващата молба не е разгледана допълнително в съответствие с настоящия член, тя се счита за недопустима в съответствие с член 33, параграф 2, буква г).

6. Процедурата по настоящия член може да се прилага и в случая с:

- а) лица на издръжка, които подават молба, след като в съответствие с член 7, параграф 2 са се съгласили техният случай да се разглежда в рамките на молбата, която е подадена от тяхно име; и/или
- б) неключил брак непълнолетен, който подава молба след подаването на молба от негово име съгласно член 7, параграф 5, буква в).

В тези случаи предварителното разглеждане по параграф 2 би се състояло в разглеждане дали съществуват факти, които са свързани с положението на лицето на издръжка или неключилия брак непълнолетен, които биха могли да оправдаят отделна молба.

7. Когато дадено лице, по отношение на което следва да се приложи решение за прехвърляне по силата на Регламент (ЕС) № 604/2013, предостави допълнителни сведения или подаде последваща молба в държавата-членка, осъществяваща прехвърлянето, тези сведения или последващи молби се разглеждат от отговорната държава-членка, както е определено в посочения регламент, в съответствие с настоящата директива.

Член 41

Изключения от правото за оставане в случаи на последващи молби

1. Държавите-членки могат да направят изключение от правото за оставане на територията, когато дадено лице:

- а) е подало първа последваща молба, която не е допълнително разгледана съгласно член 40, параграф 5, единствено с цел да забави или да затрудни изпълнението на решение, което би довело до неговото неминуемо репатриране от посочената държава-членка; или
- б) подаде друга последваща молба за международна закрила в същата държава-членка след окончателно решение, с което неговата първа последваща молба е била счнета за недопустима съгласно член 40, параграф 5, или след окончателно решение за отхвърляне на молбата като неоснователна,

държавите-членки могат да направят такова изключение единствено когато решаващият орган счита, че решението за връщане няма да доведе до пряко или непряко връщане в нарушение на международните задължения на тази държава-членка и на нейните задължения към Съюза.

2. В случаите, посочени в параграф 1, държавите-членки могат също:

- а) да предвидят дерогация от сроковете, които обикновено се прилагат при ускорените процедури, в съответствие с националното право, когато процедурата по разглеждане е ускорена в съответствие с член 31, параграф 8, буква ж);
- б) да предвидят дерогация от сроковете, които обикновено се прилагат при процедурите за допустимост по членове 33 и 34, в съответствие с националното право; и/или
- в) да предвидят дерогация от член 46, параграф 8.

Член 42

Процедурни правила

1. Държавите-членки гарантират, че кандидатите, чиято молба е обект на предварително разглеждане съгласно член 40, се ползват от гаранциите по член 12, параграф 1.

2. Държавите-членки могат да уредят в националното си законодателство правила за предварителното разглеждане съгласно член 40. Тези правила могат, *inter alia*:

- а) да задължават съответния кандидат да посочи фактите и да изложи доказателства, които оправдават новата процедура;
- б) да позволят извършване на предварителното разглеждане единствено въз основа на писмените сведения без лично интервю с изключение на случаите, посочени в член 40, параграф 6.

Тези правила не могат да направят невъзможен достъпа на кандидата до нова процедура или да водят до ефективна отмяна или сериозни пречки за достъп.

3. Държавите-членки гарантират, че кандидатът е информиран по подходящ начин за изхода от предварителното разглеждане и, ако разглеждането на молбата му няма да продължи, е запознат с мотивите за това и за възможностите да подаде жалба или да поиска преразглеждане на това решение.

РАЗДЕЛ V

Член 43

Процедури на границата

1. Държавите-членки могат да предвидят процедури в съответствие с основните принципи и гаранции по глава II, за да вземат решение на границата или в транзитните си зони на държавата-членка:

- а) относно допустимостта съгласно член 33 на подадена на такова място молба; и/или

б) същността на молба по процедура съгласно член 31, параграф 8.

2. Държавите-членки гарантират, че всяко решение, предвидено в рамките на процедурите по параграф 1, се постановява в разумен срок. Ако в срок от четири седмици не е взето решение, кандидатът получава правото да влезе на територията на държавата-членка с цел молбата му за убежище да бъде разглеждана в съответствие с другите разпоредби на настоящата директива.

3. В случай на или пристигания на голям брой хора, граждани на трета страна или лица без гражданство, които подават молби за международна закрила на границата или в транзитна зона, което прави невъзможно прилагането на практика на разпоредбите на параграф 1 тези процедури могат също да бъдат прилагани, когато и докато тези граждани на трети страни или лица без гражданство са нормално приютени на места в близост до границата или до транзитната зона.

ГЛАВА IV

ПРОЦЕДУРИ ЗА ОТНЕМАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНА ЗАКРИЛА

Член 44

Отнемане на международна закрила

Държавите-членки гарантират, че може да започне разглеждане за отнемане на международна закрила на конкретно лице, когато се появят нови елементи или факти, които показват, че има основание за преразглеждане на валидността на международната закрила.

Член 45

Процедурни правила

1. Държавите-членки гарантират, че когато компетентният орган предвижда отнемането на международна закрила, предоставена на гражданин на трета страна или лице без гражданство в съответствие с член 14 или член 19 от Директива 2011/95/ЕС, лицето се ползва от следните гаранции:

а) да бъде информирано писмено, че компетентният орган пристъпва към преразглеждане на това дали отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила, както и за причините за това преразглеждане; и

б) има възможност да представи по време на лично интервю, което се провежда в съответствие с член 12, параграф 1, буква б) и членове 14—17 или писмено причините, поради които няма основание да му се отнема международната закрила.

2. Освен това държавите-членки гарантират, че в рамките на процедурата по параграф 1:

а) компетентният орган може да получи точни и актуализирани данни от различни източници, по-конкретно при необходимост от ЕСПОУ и ВКБООН, за общото положение в страната на произход на съответното лице; и

б) когато се събира информация за индивидуалния случай с цел преразглеждане на международната закрила, тя не се събира от извършителя(ите) на преследването или на тежкото посегателство, по начин, по който това би довело до пряко информиране на този/тези извършител(и) за това, че съответното лице се ползва от международна закрила и неговият статут е в процес на преразглеждане, или до заплахата за физическата неприкосновеност на лицето или на лица на негова издръжка, или свободата и сигурността на членовете на семейството му, които все още живеят в страната на произход.

3. Държавите-членки гарантират, че решението на компетентния орган за отнемане на международната закрила се оповестява писмено. В решението се посочват правните и фактическите мотиви, а информацията за начините за обжалване на решението се съобщава писмено.

4. След като компетентният орган вземе решение за отнемане на международната закрила, се прилагат също така член 20, член 22, член 23, параграф 1 и член 29.

5. Чрез дерогация от параграфи 1—4 от настоящия член държавите-членки могат да решат, че международната закрила отпада по право, ако лицето, което се ползва от международна закрила недвусмислено се е отказало от това да бъде признато за такова лице. Държава-членка може също да предвиди международната закрила да отпада по право, ако лицето, на което е предоставена международна закрила, стане гражданин на тази държава-членка.

ГЛАВА V

ПРОЦЕДУРИ ЗА ОБЖАЛВАНЕ

Член 46

Право на ефективна защита

1. Държавите-членки гарантират, че кандидатите разполагат с право на ефективна защита пред съд срещу следното:

а) решение относно тяхната молба за международна закрила, включително за решение, с което:

i) се установява, че молбата е неоснователна във връзка със статут на бежанец и/или статут на лице под субсидиарна закрила;

ii) се установява, че молбата е недопустима съгласно член 33, параграф 2;

iii) е взето на границата или в транзитни зони на държава-членка, както е описано в член 43, параграф 1;

- iv) не провежда разглеждане съгласно член 39;
- б) отказ от повторно откриване на процедурата по разглеждане на молбата, след като това разглеждане е било прекратено съгласно членове 27 и 28;
- в) решение за отнемане на международна закрила съгласно член 45.

2. Държавите-членки гарантират, че лицата, за които решаващият орган признава, че отговарят на условията за субсидиарна закрила, имат право на ефективна защита, съгласно параграф 1, срещу решение да се счете за неоснователна молба във връзка със статут на бежанец.

Без да се засяга параграф 1, буква в) от настоящия член, когато статутът на лице под субсидирана закрила, предоставен от държава-членка, предлага същите права и ползи като тези, които се предлагат от статута на бежанец съгласно правото на Съюза и националното право, посочената държава-членка може да счете обжалването на решение, с което молбата се определя като неоснователна по отношение на статута на бежанец за недопустимо на основание на недостатъчен интерес от страна на кандидата за продължаване на процедурата.

3. С цел спазване на разпоредбите на параграф 1 държавите-членки гарантират, че ефективната защита предвижда цялостно и *ex nunc* разглеждане на фактите и правните въпроси, включително, когато е приложимо, разглеждане на нуждите от международна закрила съгласно Директива 2011/95/ЕС, най-малкото в процедури по обжалване пред първоинстанционен съд.

4. Държавите-членки предвиждат разумни срокове и други необходими правила, за да може кандидатът да упражни своето право на ефективна защита съгласно параграф 1. Сроковете не може да правят невъзможно или прекалено трудно упражняването на това право.

Държавите-членки могат също да предвидят преразглеждане *ex officio* на решения, взети съгласно член 43;

5. Без да се засягат разпоредбите на параграф 6, държавите-членки позволяват на кандидатите да останат на територията, докато изтече срокът, в който те упражняват правото си на ефективна защита, и когато това право е упражнено в рамките на този срок в очакване на резултата от защитата.

6. В случай на решение

- а) дадена молба да се счита за очевидно неоснователна в съответствие с член 32, параграф 2 или за неоснователна след разглеждане в съответствие с член 31, параграф 8, освен в случаите, когато тези решения се основават на обстоятелствата, посочени в член 31, параграф 8, буква з);

- б) дадена молба да се счита за недопустима съгласно член 33, параграф 2, буква а), б) или г);

- в) да бъде отхвърлено възобновяване на процедурата на кандидата, след като тя е била прекратена съгласно член 28; или

- г) молбата да не бъде разглеждана или напълно разглеждана съгласно член 39;

съдът има правомощие да постанови по искане на въпросния кандидат или *ex officio* дали кандидатът може да остане на територията на държавата-членка, ако от това решение произтича прекратяване на правото на кандидата да остане в държавата-членка и когато в такива случаи националното право не предвижда право за оставане в държавата-членка до приключване на процедурата по защитата.

7. Параграф 6 се прилага единствено за процедурите, посочени в член 43, при условие че:

- а) кандидатът разполага с необходимия устен превод, правна помощ и най-малко една седмица, за да подготви искането и да представи пред съда основанията в полза на това да му бъде гарантирано правото да остане на територията до приключване на процедурата; и
- б) в рамките на разглеждането на искането, посочено в параграф 6, съдът разглежда отрицателното решение на решаващия орган във връзка с фактически и материалноправни въпроси.

Ако условията, посочени в букви а) и б), не са изпълнени, се прилага параграф 5.

8. Държавите-членки позволяват на кандидата да остане на територията им до приключване на процедурата по параграфи 6 и 7 с оглед да се постанови дали кандидатът може да остане на територията.

9. Параграфи 5, 6 и 7 не засягат член 26 от Регламент (ЕС) № 604/2013.

10. Държавите-членки могат да определят срокове за разглеждане от съда по параграф 1 на решението, което е взето от решаващия орган.

11. Държавите-членки могат също така да определят в националното си законодателство условията, при които може да се счита, че един кандидат е оттеглил негласно средството за защита съгласно параграф 1 или негласно се е отказал от него, заедно с правила за процедурата, която се прилага в такъв случай.

ПЛАВА VI

ОБЩИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 47

Обжалване от публичните органи

Настоящата директива не засяга възможността на публичните органи да оспорват съгласно националното законодателство административните и/или съдебните решения.

Член 48

Поверителност

Държавите-членки гарантират, че органите, които прилагат настоящата директива, са обвързани от принципа на поверителност, така както е определено в националното им право, по отношение на информацията, която получават в хода на тяхната работа.

Член 49

Сътрудничество

Всяка държава-членка определя национално звено за контакт и съобщава неговия адрес на Комисията. Комисията предава тази информация на другите държави-членки.

Държавите-членки, като съгласуват с Комисията, вземат всички подходящи мерки за установяване на пряко сътрудничество и обмен на информация между компетентните органи.

Когато се прибегва до мерките, посочени в член 6, параграф 5, член 14, параграф 1, втора алинея и член 31, параграф 3, буква б), държавите-членки информират Комисията възможно най-скоро, когато мотивите за прилагането на тези изключителни мерки престанат да бъдат валидни и най-малко веднъж годишно. При възможност тази информация включва данни относно процента на молбите, за които са били приложени дерогации спрямо общия брой молби, обработени през този период.

Член 50

Доклад

Не по-късно от 20 юли 2017 г. Комисията изготвя доклад пред Европейския парламент и пред Съвета относно прилагането на настоящата директива в държавите-членки и предлага необходимите изменения. Държавите-членки предават на Комисията всяка полезна информация за изготвянето на нейния доклад. След представянето на доклада Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета за прилагането на настоящата директива в държавите-членки най-малко на всеки пет години.

Като част от първия доклад Комисията предоставя информация и относно прилагането на член 17 и различните инструменти, използвани във връзка с докладването по личното интервю.

Член 51

Транспониране

1. Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се

съобразят с членове 1—30, член 31, параграфи 1, 2 и 6—9, членове 32—46, членове 49 и 50 и с приложение I най-късно до 20 юли 2015 г. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

2. Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с член 31, параграфи 3, 4 и 5, не по-късно от 20 юли 2018 г. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези мерки.

3. Когато държавите-членки приемат разпоредбите, посочени в параграфи 1 и 2, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Те включват също така уточнение, че позоваванията в съществуващите закони, подзаконови и административни разпоредби на директивата, отменена с настоящата директива, се считат за позовавания на настоящата директива. Условието и редът на позоваване, както и формулировката на уточнението, се определят от държавите-членки.

4. Държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното право, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 52

Преходни разпоредби

Държавите-членки прилагат законовите, подзаконовите и административните разпоредби, посочени в член 51, параграф 1, към молбите за международна закрила, и към процедурите за отнемане на международна закрила, които са подадени след 20 юли 2015 г. или на по-ранна дата. Молбите, подадени преди 20 юли 2015 г., и процедурите за отнемане на статута на бежанец, започнати преди същата дата, се уреждат от законовите, подзаконовите и административните разпоредби, приети съгласно Директива 2005/85/ЕО.

По отношение на молбите за международна закрила, подадени след 20 юли 2018 г. или на по-ранна дата, държавите-членки прилагат законовите, подзаконовите и административните разпоредби, посочени в член 51, параграф 2. Молбите, подадени преди същата дата, се уреждат от законовите, подзаконовите и административните разпоредби в съответствие с Директива 2005/85/ЕО.

Член 53

Отмяна

Директива 2005/85/ЕО се отменя за държавите-членки, обвързани от настоящата директива, считано от 21 юли 2015 г., без да се засягат задълженията на държавите-членки по отношение на срока за транспониране в националното право на директивата, посочен в приложение II, част Б.

Позоваванията на отменената директива се считат за позовавания на настоящата директива и се четат според таблицата на съответствието в приложение III.

*Член 54***Влизане в сила и прилагане**

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Членове 47 и 48 се прилагат, считано от 21 юли 2015 г.

*Член 55***Адресати**

Адресати на настоящата директива са държавите-членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на 26 юни 2013 година.

За Европейския парламент
Председател
M. SCHULZ

За Съвета
Председател
A. SHATTER

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Определяне на една страна като сигурна страна на произход за целите на член 37, параграф 1

Една страна се счита за сигурна страна на произход, ако на основание на правното положение, прилаганото право в рамките на демократична система и в рамките на политическите обстоятелства може да се покаже, че по принцип и за всеки отделен случай няма преследване, както е определено в член 9 от Директива 2011/95/ЕС, няма мъчения, нехуманно или унижително отношение и наказания и не съществува опасност от произволно насилие в ситуация на международен или вътрешен въоръжен конфликт.

За да се направи тази оценка, се отчита между другото и степента, в която страната предлага защита срещу преследване и лошо отношение чрез:

- а) съответните законови и подзаконови разпоредби на страната и от начина, по който те се прилагат;
 - б) спазването на правата и свободите, гарантирани в Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи и/или в Международния пакт за гражданските и политическите права, и/или Конвенцията на Обединените нации срещу мъченията, и по-специално правата, по отношение на които не се разрешава дерогация по член 15, параграф 2 от посочената Европейска конвенция;
 - в) спазване на принципа на забрана за връщане в съответствие с Женевската конвенция;
 - г) съществуването на система от ефективни средства за защита срещу нарушенията на тези права и свободи.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ЧАСТ А

Отменена директива

(посочена в член 53)

Директива 2005/85/ЕО на Съвета

(ОВ L 326, 13.12.2005 г., стр. 13)

ЧАСТ Б

Срок за транспониране в националното законодателство

(посочен в член 51)

Директива	Срокове за транспониране
2005/85/ЕО	Първи краен срок: 1 декември 2007 г. Втори краен срок: 1 декември 2008 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

Таблица на съответствието

Директива 2005/85/ЕО	Настоящата директива
Член 1	Член 1
Член 2, букви а)—в)	Член 2, букви а)—в)
—	Член 2, буква г)
Член 2, букви г)—е)	Член 2, букви д)—ж)
—	Член 2, букви з) и и)
Член 2, буква ж)	Член 2, буква й)
—	Член 2, букви к) и л)
Член 2, букви з)—к)	Член 2, букви м)—п)
—	Член 2, буква р)
Член 3, параграфи 1 и 2	Член 3, параграфи 1 и 2
Член 3, параграф 3	—
Член 3, параграф 4	Член 3, параграф 3
Член 4, параграф 1, първа алинея	Член 4, параграф 1, първа алинея
Член 4, параграф 1, втора алинея	—
Член 4, параграф 2, буква а)	Член 4, параграф 2, буква а)
Член 4, параграф 2, букви б)—г)	—
Член 4, параграф 2, буква д)	Член 4, параграф 2, буква б)
Член 4, параграф 2, буква е)	—
—	Член 4, параграф 3
Член 4, параграф 3	Член 4, параграф 4
—	Член 4, параграф 5
Член 5	Член 5
Член 6, параграф 1	Член 6, параграф 1
—	Член 6, параграфи 2—4
Член 6, параграфи 2 и 3	Член 7, параграфи 1 и 2
—	Член 7, параграф 3
—	Член 7, параграф 4
Член 6, параграф 4	Член 7, параграф 5
Член 6, параграф 5	—
—	Член 8
Член 7, параграфи 1 и 2	Член 9, параграфи 1 и 2

Директива 2005/85/ЕО	Настоящата директива
—	Член 9, параграф 3
Член 8, параграф 1	Член 10, параграф 1
—	Член 10, параграф 2
Член 8, параграф 2, букви а)—в)	Член 10, параграф 3, букви а)—в)
—	Член 10, параграф 3, буква г)
Член 8, параграфи 3 и 4	Член 10, параграфи 4 и 5
Член 9, параграф 1	Член 11, параграф 1
Член 9, параграф 2, първа алинея	Член 11, параграф 2, първа алинея
Член 9, параграф 2, втора алинея	—
Член 9, параграф 2, трета алинея	Член 11, параграф 2, втора алинея
Член 9, параграф 3	Член 11, параграф 3
Член 10, параграф 1, букви а)—в)	Член 12, параграф 1, букви а)—в)
—	Член 12, параграф 1, буква г)
Член 10, параграф 1, букви г) и д)	Член 12, параграф 1, букви д) и е)
Член 10, параграф 2	Член 12, параграф 2
Член 11	Член 13
Член 12, параграф 1, първа алинея	Член 14, параграф 1, първа алинея
Член 12, параграф 2, втора алинея	—
—	Член 14, параграф 1, втора и трета алинея
Член 12, параграф 2, трета алинея	Член 14, параграф 1, четвърта алинея
Член 12, параграф 2, буква а)	Член 14, параграф 2, буква а)
Член 12, параграф 2, буква б)	—
Член 12, параграф 2, буква в)	—
Член 12, параграф 3, първа алинея	Член 14, параграф 2, буква б)
Член 12, параграф 3, втора алинея	Член 14, параграф 2, втора алинея
Член 12, параграфи 4—6	Член 14, параграфи 3—5
Член 13, параграфи 1 и 2	Член 15, параграфи 1 и 2
Член 13, параграф 3, буква а)	Член 15, параграф 3, буква а)
—	Член 15, параграф 3, буква б)
Член 13, параграф 3, буква б)	Член 15, параграф 3, буква в)
—	Член 15, параграф 3, буква г)
—	Член 15, параграф 3, буква д)
Член 13, параграф 4	Член 15, параграф 4

Директива 2005/85/ЕО	Настоящата директива
Член 13, параграф 5	—
—	Член 16
Член 14	—
—	Член 17
—	Член 18
—	Член 19
Член 15, параграф 1	Член 22, параграф 1
Член 15, параграф 2	Член 20, параграф 1
—	Член 20, параграфи 2—4
—	Член 21, параграф 1
Член 15, параграф 3, буква а)	—
Член 15, параграф 3, букви б) и в)	Член 21, параграф 2, букви а) и б)
Член 15, параграф 3, буква г)	—
Член 15, параграф 3, втора алинея	—
Член 15, параграфи 4—6	Член 21, параграфи 3—5
—	Член 22, параграф 2
Член 16, параграф 1, първа алинея	Член 23, параграф 1, първа алинея
Член 16, параграф 1, втора алинея, първо изречение	Член 23, параграф 1, втора алинея, вводни думи
—	Член 23, параграф 1, буква а)
Член 16, параграф 1, втора алинея, второ изречение	Член 23, параграф 1, буква б)
Член 16, параграф 2, първо изречение	Член 23, параграф 2
Член 16, параграф 2, второ изречение	—
—	Член 23, параграф 3
Член 16, параграф 3	Член 23, параграф 4, първа алинея
Член 16, параграф 4, първа алинея	—
Член 16, параграф 4, втора и трета алинея	Член 23, параграф 4, втора и трета алинея
—	Член 24
Член 17, параграф 1	Член 25, параграф 1
Член 17, параграф 2, буква а)	Член 25, параграф 2
Член 17, параграф 2, букви б) и в)	—
Член 17, параграф 3	—
Член 17, параграф 4	Член 25, параграф 3
—	Член 25, параграф 4
Член 17, параграф 5	Член 25, параграф 5

Директива 2005/85/ЕО	Настоящата директива
—	Член 25, параграф 6
Член 17, параграф 6	Член 25, параграф 7
Член 18	Член 26
Член 19	Член 27
Член 20, параграфи 1 и 2	Член 28, параграфи 1 и 2
—	Член 28, параграф 3
Член 21	Член 29
Член 22	Член 30
Член 23, параграф 1	Член 31, параграф 1
Член 23, параграф 2, първа алинея	Член 31, параграф 2
—	Член 31, параграф 3
—	Член 31, параграфи и 5
Член 23, параграф 2, втора алинея	Член 31, параграф 6
Член 23, параграф 3	—
—	Член 31, параграф 7
Член 23, параграф 4, буква а)	Член 31, параграф 8, буква а)
Член 23, параграф 4, буква б)	—
Член 23, параграф 4, буква в), подточка i)	Член 31, параграф 8, буква б)
Член 23, параграф 4, буква в), подточка ii)	—
Член 23, параграф 4, буква г)	Член 31, параграф 8, буква в)
Член 23, параграф 4, буква д)	—
Член 23, параграф 4, буква е)	Член 31, параграф 8, буква г)
Член 23, параграф 4, буква ж)	Член 31, параграф 8, буква д)
—	Член 31, параграф 8, буква е)
Член 23, параграф 4, букви з) и и)	—
Член 23, параграф 4, буква й)	Член 31, параграф 8, буква ж)
—	Член 31, параграф 8, букви з) и и)
Член 23, параграф 4, букви к) и л)	—
Член 23, параграф 4, буква м)	Член 31, параграф 8, буква й)
Член 23, параграф 4, букви н) и о)	—
—	Член 31, параграф 9
Член 24	—
Член 25	Член 33
Член 25, параграф 1	Член 33, параграф 1

Директива 2005/85/ЕО	Настоящата директива
Член 25, параграф 2, букви а)—в)	Член 33, параграф 2, букви а)—в)
Член 25, параграф 2, букви г) и д)	—
Член 25, параграф 2, букви е) и ж)	Член 33, параграф 2, букви г) и д)
—	Член 34
Член 26	Член 35
Член 27, параграф 1, буква а)	Член 38, параграф 1, буква а)
—	Член 38, параграф 1, буква б)
Член 27, параграф 1, букви б)—г)	Член 38, параграф 1, букви в)—д)
Член 27, параграфи 2—5	Член 38, параграфи 2—5
Член 28	Член 32
Член 29	—
Член 30, параграф 1	Член 37, параграф 1
Член 30, параграфи 2—4	—
—	Член 37, параграф 2
Член 30, параграфи 5 и 6	Член 37, параграфи 3 и 4
Член 31, параграф 1	Член 36, параграф 1
Член 31, параграф 2	—
Член 31, параграф 3	Член 36, параграф 2
Член 32, параграф 1	Член 40, параграф 1
Член 32, параграф 2	—
Член 32, параграф 3	Член 40, параграф 2
Член 32, параграф 4	Член 40, параграф 3, първо изречение
Член 32, параграф 5	Член 40, параграф 3, второ изречение
Член 32, параграф 6	Член 40, параграф 4
—	Член 40, параграф 5
Член 32, параграф 7, първа алинея	Член 40, параграф 6, буква а)
—	Член 40, параграф 6, буква б)
Член 32, параграф 7, втора алинея	Член 40, параграф 6, втора алинея
—	Член 40, параграф 7
—	Член 41
Член 33	—
Член 34, параграф 1 и параграф 2, буква а)	Член 42, параграф 1 и параграф 2, буква а)
Член 34, параграф 2, буква б)	—
Член 34, параграф 2, буква в)	Член 42, параграф 2, буква б)

Директива 2005/85/ЕО	Настоящата директива
Член 34, параграф 3, буква а)	Член 42, параграф 3
Член 34, параграф 3, буква б)	—
Член 35, параграф 1	Член 43, параграф 1, буква а)
—	Член 43, параграф 1, буква б)
Член 35, параграф 2 и параграф 3, букви а)—е)	—
Член 35, параграф 4	Член 43, параграф 2
Член 35, параграф 5	Член 43, параграф 3
Член 36, от параграф 1 до параграф 2, буква в)	Член 39, от параграф 1 до параграф 2, буква в)
Член 36, параграф 2, буква г)	—
Член 36, параграф 3	—
—	Член 39, параграф 3
Член 36, параграфи 4—6	Член 39, параграфи 4—6
—	Член 39, параграф 7
Член 36, параграф 7	—
Член 37	Член 44
Член 38	Член 45
—	Член 46, параграф 1, буква а), подточка i)
Член 39, параграф 1, буква а), подточки i) и ii)	Член 46, параграф 1, буква а), подточки ii) и iii)
Член 39, параграф 1, буква а), подточка iii)	—
Член 39, параграф 1, буква б)	Член 46, параграф 1, буква б)
Член 39, параграф 1, букви в) и г)	—
Член 39, параграф 1, буква д)	Член 46, параграф 1, буква в)
—	Член 46, параграфи 2 и 3
Член 39, параграф 2	Член 46, параграф 4, първа алинея
—	Член 46, параграф 4, втора и трета алинея
Член 39, параграф 3	—
—	Член 46, параграфи 5—9
Член 39, параграф 4	Член 46, параграф 10
Член 39, параграф 5	—
Член 39, параграф 6	Член 41, параграф 11
Член 40	Член 47
Член 41	Член 48
—	Член 49
Член 42	Член 50

Директива 2005/85/ЕО	Настоящата директива
Член 43, първа алинея	Член 51, параграф 1
—	Член 51, параграф 2
Член 43, втора и трета алинея	Член 51, параграфи 3 и 4
Член 44	Член 52, първа алинея
—	Член 52, втора алинея
—	Член 53
Член 45	Член 54
Член 46	Член 55
Приложение I	—
Приложение II	Приложение I
Приложение III	—
—	Приложение II
—	Приложение III